

DARBININKAS

XLIII NR. 65

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN 21, N. Y.

ANTRADIENIS - TUESDAY, RUGSĖJO - SEPTEMBER 9, 1958

Administracija CLenmore 2-6916
Redakcija GLenmore 5-7281

10 CENTU

AMERIKOS BAL- SAS PAJUDINTAS AMERIKOS LEGIJONE

Amerikos Legijono 40 metų konvencija Chicagoje, kurioje dalyvavo 3,000 atstovų, rezoliucijose kritikavo vyriausiąjį teisumą, kuris savo aiškinimais siekia virsta įstatymų leidimo įstaiga: ragino Amer. paskolom šalinti komunizmo įtaką iš pietų Amerikos, pasipriešinti kom. Kinijos norui įeiti į Jungtines Tautas, atvesti "koegzistenciją su komunizmu", sustiprinti Laisvosios Europos radijo veikimą prieš komunizmą.

Legijono pirmininkas konvencijos salėje rugsėjo 2 dieną Chicagoje Lietuvos Fronto Bičiulių delegacijai, kuri jam perdavė LFB vadovybės laišką su sveikinimais konvencijai ir prašymu paversti savo įtaką, kad susilpnint Amerikos propagandą į rytų Europos pavergtus kraštus būtų atstatyta arba gražinant Amerikos Balso transliacijas Miunchene, arba duodant visą pilną transliacijų valandą iš Washingtono (dabar paliktas tik pusvalandis) arba paveikiant kad ir lietuviam būtų duota teisė naudotis Laisvosios Europos radijo.

Chicagoje Bičiulių specialūs sveikinimai buvo atspausdinti, ir išdailinta jų salėje kiekvienam atstovui — viso 2,500 egz.

Šiame sveikinime buvo linkima Legijonui paveikti Amerikos opiniją, kad Jungtinių Tautų sprendimai būtų taikomi ne tik viduriniam rytam, bet lygiai ir rytų Europai. „Jei JT gen. sekretorius išvyko į vidurinius rytus, kad Amerikos kariuomenė būtų iš ten atitraukta, tegul — sako pareiškimas — Dag Hamarskjold vyksta į Sovietų okupuotus kraštus — Estiją, Latviją, Lietuvą, Lenkiją, Čekoslovakiją, Vengriją, Bulgariją, Rumuniją, rytų Vokietiją ir tegul padaro žygių, kad Sovietų Sąjunga atitrauktų iš ten savo kariuomenę kiek galint greičiau. Jei Sovietų Sąjunga reikalauja teisės dalyvauti vidurinių rytų likimo sprendime, tegul Jungtinės Valstybės turi tokią pat teisę pavergtos rytų ir vidurio Europos klausimu.

Jei Sovietų Sąjunga ir jos simpatikai kai kurioje Amer. spaudoje reikalauja padaryti vidurinius rytus neutralius, tegul tokis pat neutralumas bus pripažintas rytų bei vidurio Europos kraštam. Sovietų kariuomenės okupuotiems...

Kalbėdamas toliau apie opinijos reikalus, sveikinimas linko Legijonui paskleisti visiem amerikiečiams įsitikinimą, kad laisvės siekia ir dėl jos didesnę aukas sudeda ne tik herojiškieji vengrai, bet ir kitos Sovietų okupuotos tautos. Nuo 1940 kovoje dėl laisvės lietuviai sudėjo 50,000 gyvybių, o ir 1956 jie pakartotinai manifestavo savo solidarumą su kovojančia Vengrija, ir pasipriešinimas tebeina...

Chicagoje amerikiniai laikraščiai išidėjo nuotraukas delegacijos, kurioje buvo mergaičių su tautiniais drabužiais.

— Vokietijoje per liepos — rugpjūčio mėnesius atbėgdavo iš rytų Vokietijos vidutiniškai po vieną tūkstantį kasdien. Per paskutinę savaitę įregistruota pabėgėlių mažiau — 5,338, o savaitę prieš tai 6,079.

— Formozos vyriausybei nuo 1949 Amerika yra sudavusi jau daugiau kaip 1 milijardą dol.

Komunistai nedrįso pulti Amerikos laivų

Iš Kinijos komunistų pasiūlytų derybų telaukiama naujos propagandos

Amerikos karo laivai rugsėjo 7 palydėjo nacionalinės Kinijos laivus, kurie vežė pagalbos Quemoj salai. Komunistų torpediniai laivai nedrįso artintis ir laivų prie Quemoj neprileisti. Ir komunistų patrankos iš sausumos tylėjo. Amerikos laivai buvo priplaukę per 7 mylias nuo

Viceprezidentas Nixonas turėjo kalbėti Bostone Harvard prekybos mokykloje ir negalėjo dalyvauti posėdyje dėl Kinijos.

kom. Kinijos, prapliupo tik komunistų radijas kaltinti, kad Amerika agresorius ir tt. Sostinėje buvo surengtos demonstracijos su šūkais: "Amerikos kariuomenė šalin iš Formozos srities". "Mes turime išlaisvinti Formozą, Quemoj, Matsu". Tas Amerikos karo laivų žygis parodė, kad

— Amerika nepaiso komuni-

stų pasiskelbimo, jog jai priklauso vandenys per 12 mylių; — Amerika atvirai remia nacionalinės Kinijos pastangas išsilaikyti pakraščio salose; — Komunistai narsūs žodžiais bet kada Amerika parodė, kad ji pasirengusi pasipriešinti komunistų agresijai ginklu, tada komunistai nedrįso Amerikos karo laivų pulti.

— Kanados min. pirm. Dieffenbakeris rugsėjo 6 kalbėjo, kad į Kinijos reikalą turi įsikisti Jungt. Tautos. JT sesija prasidės už pasantros savaitės.

KOMUNISTAI PASIŪLĖ DERĖTIS

Komunistinės Kinijos min. pirm. Chou En-lai po daugybės kaltinimų Amerikai rugsėjo 6 paskelbė siūlymą atnaujinti derybas su Amerika ir tartis dėl Formozos ruožo.

Baltieji Rūmai tą pat dieną pareiškė derybom pritarimą ir pasiūlė derėtis Varšuvoje. Tenykštis Amerikos atstovas gali derėtis su kom. Kinijos atstovu, kaip tai buvo daroma Zenevoje nuo 1955. Tada buvo padaryti 73 posėdžiai derantis dėl 40 Amerikos piliečių, Kinijoje kalnamų. Tas derybas nutraukė Kinija pereinę metų gruodyje.

KO NORES KOMUNISTAI IS DERYBU

Sprendžiant iš agresyviuos

Chou En-lai kalbos, Kinijos komunistai reikalau:

— kad Amerika pripažintų kom. Kiniją ir įsileistų į Jungtines Tautas;

— kad pripažintų, jog Formozą ir kitos salos yra Kinijos vidaus reikalas;

— kad atitrauktų savo kariuomenę ir pagalbą Chiang Kaishekui.

Savo reikalavimam paremti komunistai tebedemonstruoja jėgą, kaip tai daro paprastai komunistai prieš bet kurias derybas. Tą pat dieną, kada pasiūlė derybas, Chou En-lai paskelbė "visuotinę mobilizaciją" kovai prieš "Amerikos imperialistų provokaciją karą" Komunistų spauda pasigarsino, kad 600 laivų pakraščiuose stovi paruošti pakraščių salom "išlaisvinti". Kinijos komunistam propaganda vartyti padeda Sovietų spauda.

Anglai už komunistus

Anglijos prekybininkų unijos kongresas rugsėjo 4 pasisakė už komunistinės Kinijos priėmimą į Jungtines Tautas ir už laisvą prekybą su visais komunistiniais režimais.

Kada šaus į mėnulį

Aviacijos raketa į mėnulį atidėta iki spalio 12. Numatyta rugsėjo mėn. sukludė techniniai trūkumai. Pirmoji raketa į mėnulį rygpiūčio 17 nepavyko.

NASSERIS NEPALENKIAMAS

Egipto diktatorius Nasseris aštriais žodžiais pasisakė prieš Ameriką už kom. Kiniją. Jo žodžiai Amerikoje vertinami kaip smūgis tiem politikam kurie tikėjo, kad Nasseris nori su Amerika gerų santykių.

JUODU DERĖSIS. Amerikos atstovas Varšuvoje Jacob Beam ir kom. Kinijos atstovas Wang Ping Nab.

AMERIKOS PINIGAI LIBANUI

Amerika rugsėjo 4 paskelbė davusi Libanui dabar 2.5 milijono dol. Nuo 1952 Libanas gavo iš Amerikos viso per 43 milijonus.

Libano revoliucija nuo gegužės 10 iki dabar numušė viso krašto pajamas 15 proc.

Komunistinė Kinija rugsėjo

4 paskelbė, kad savo teritorinių vandenų ribas išplečia iki 12 jūros mylių. Buvo 3. Naujos tasyklės taikomos Formozai, Quemoj, Peskadores ir kitom salom. Kas į tuos vandenius įplauks be komunistinės Kinijos leidimo, bus laikomas laužas Quemoj, blokadą ir vykęs invazija.

— Respublikonai tikisi, kad jų kandidatas į New Yorko gubernatorių Nelson Rockefeller gali būti 50:50 konkurentas demokratų Harrimanui lapkričio rinkimuose.

SABOTAŽAS, TERORAS, ATENTATAI TAI ALŽIRO ANTRASIS FRONTAS

Spėjama, prancūzai de Gaulle penktą respubliką priims. Bet jos nenori Alžiras ir pradėjo sabotažo, teroro karą pačioje Prancūzijoje.

Buvo visagalys, o dabar visai užmirštas.

Tokis išpūdis apie Prancūzijos 4 respublikos parlamentą, paskaičius Newsweek korespondento anketą tarp Prancūzijos gyventojų.

Jei jis būtų klausęs partijų lyderių nuomonės, jie būtų kitaip kalbėję apie de Gaulle, kuris šiuo metu pakeitė parlamentą. Bet jis klausinėjo ūkininkus, prekybininkus, advokatus, šeimininkes. Jsem ketvirto-

sios respublikos parlamentas, kuris vartė valdžias po kelis kartus per metus, dabar jau praėitis. Buvo net tokių, kurie jį vadino "600 parazitų"; tvirtino per dvejis metus tiek nenuveikus kaip dabar per tris mėnesius.

Kiti nekencia apie de Gaulle susitelkusių žmonių, vadina juos fašistais, bet patį de Gaulle laiko tinkamiausiu šiam laikui žmogum, kuris apsaugojo Prancūziją nuo politinio karo.

Korespondentui susidamė išpūdis, kad

60-70 proc. prancūzų balsuos už de Gaulle paruoštą dabar penktosios respublikos konstituciją.

Jai priimti referendumas bus rugsėjo 23.

De Gaulle atėjimas į valdžią apsaugojo prancūzus nuo pilietinio karo. Tai tiesa.

Tačiau de Gaulle nepavyko lig šiol išspręsti kito klausimo, dėl kurio parlamentas ir turėjo "pasileisti" atostojų. Tai Alžiro klausimas.

Alžiro "išlaisvinimo frontas" reikalauja nepriklausomybės ir jau ketveri metai dėl jos kovoja. De Gaulle užsimojo parodyti kad "išlaisvinimo frontas" nėra Alžiro valios tikrasis reiškinys. De Gaulle nori paveikti Alžirą, kad jo gyventojai pareikštų savo valią tiesiog balsavimu naujos konstitucijos referendume.

Prieš mėnesį laiko buvo slaptos derybos tarp Alžiro "išlaisvinimo fronto" ir de Gaulle vyriausybės atstovų. Bet jos nieko nedavė. Tada "išlaisvinimo frontas" ir apsisprendė paskelbti antrą frontą Alžiro kare — frontą pačioje Prancūzijoje.

To antro fronto jėgos nemenkos. Prancūzijoje alžiriečių prisiskaitoma 400,000. Pačiame Paryžiuje jų 100,000. Policijos žiniomis, iš jų 50,000 dalyvauja aktyviai "išlaisvinimo armijoje". Apie 5,000 yra apmokyti ir gerai treniruoti teroristai. Ju treniravimo bazės yra Maroke ir Tunise. Propagandas centrai yra Vokietijoje, Italijoje, Sveicarijoje.

Prancūzijoje gyvenančių alžiriečių 95 proc. moka mokesčius "išlaisvinimo armijai". Per metus sudeda po 10 mil. dol. Kas pamėgina sabotuoti, neklausyti, — tiem sprogdina kavines, krautuves, nužudo asmenis. Vidurkis nužudytų skaičius — po du žmones per dieną.

Taip buvo iki š.m. rugpjūčio 25. Nuo šios dienos karas antrame fronte prasidėjo.

Prie Marseilles buvo susprogdintas naftos sandėlis. Dirbo ugniagesiai 16 valandų, iki sukontroliavo ugnį. Bet 2 mil. galionų naftos nuėjo dumais. Priesidėjo žudymai. Priskaitoma jau 15 sabotažo panašių aktų, 35 užmušti, 2.5 mil. dol. turto sunaikinta.

Vyriausybė atsakė visu griežtumu. Suėmė Paryžiuje 3,000 alžiriečių, kad iš apklausinėjimo susektų kaltininkus, uždraudė alžiriečiam naktim gatvėse pasirodyti. Tai sukėlė dar didesnę įnirtimą. Davė priešius medžiagos propagandai, kad ne visi piliečiai naudojami lygiom teisėm — alžiriečiai esą diskriminuoti.

Sito fronto pirmi smūgiai yra nukreipti prieš de Gaulle referendumą, kad Alžiras jį boikotuotų. Boikotą remia ir komunistai. O "išlaisvinimo frontas" pasigarsino, kad tai, kas daros tik mėginimas prieš tikradar tik mėginimas prieš tikrąjį terorą.

— Prancūzijoje rugsėjo 5 iš Marseilles uosto išplaukusiame laive susprogdinta bomba sužeidė 13 asmenų. Tai buvo alžiriečių, teroristų sabotažas.

— Chruščiovas padovanojo savo svečių Amerikos multimilijonieriui Eaton rusišką "trošką" — trejetą arklų.

AMERIKOS SAUGUMO TARYBA svarstė Kinijos klausimą. J posėdį vykstą apsaugos sekretorius Neil McElroy (kairėje) ir jungtinio štabo viršininkas gen. Natham Twining.

Partijos pritaria de Gaulle

Prancūzijos nauja konstitucija jau paskelbta. Rugsėjo 28 bus referendumas jai priimti ar atmeti. Pagal naują konstituciją valdžios didžioji dalis perima iš parlamento ir atiduodama prezidento rankas. Prezidentas bus renkamas rinkėjų kolegijos 7 metam. Prezidentas

LEIDZIASI Į DNGNA. Nikolai Bulganin, buvęs Sovietų min. pirmininkas, dabar išmestas iš partijos prezidiumo.

Venezueloj ir vėl sukilimas

Venezuelos kariuomenės grupė rugsėjo 7 surengė sukilimą prieš dabartinę vyriausybę. Sukilimas buvo numalšintas. Žuvo 20.

— Maskva rugsėjo 7 įteikė notą Vokietijos vyriausybei. Kaltina, kad Vokietija prisidėjo prie Amerikos bei Anglijos "agresijos" viduriniuose rytuose, duodama jom bazes.

— Indijos min. pirm. Nehru pasisakė už Quemoj ir Matsu atidavimą komunistam, kad tik būtų išlaisyta... taika.

— Japonijoje ir Pietų Korejoje nuo miego ligos mirė jau 1810.

— Kipro saloje sukilėlių graikų vadas Grivas atnaujino taisyklę: už kiekvieną nužudytą graiką, bus nužudytas vienas anglas.

Amerikos vyriausybė paskelbė, kad naujų komunistinės Kinijos potvarkių nepripažįsta.

Jėgas permeta į kitą frontą

USIA (Amerikos Informacijos Agentūros) direktorius Geo. V. Allen išpėjęs: viduriniuose rytuose, kur prezidentas Nasseris paleido kurstančią prieš Vakarų propagandą, mūsų Amerikos Balsas retai girdimas.

Allen, kaip rašo Newsweek, nesimė kaltinti dėl to Sovietų trukdymo, o tiesiog sakė, kad Amer. Balsas per silpnas. Kai kiti kraštai pastatė naujus galingus siūstuvus, Amerikos Balsas tebeveikia įtaisais iš 1920 ir 1930 metų.

Amerikos siūstuvai viduriniuose rytuose mažiau girdimi nei Sovietų, nekaltant jau apie Egipto siūstuvą Kaire. Amerikos siūstuvai, įtaisyta Co rier laive prie Graikijos Rhodos salos, yra 150 kilovatų galingumo, o Nasserio siūstuvai, gautas iš Čekoslovakijos, ega 300 kilovatų.

USIA paprašė Kongresą 22.3 mil. dol. ir gavo 10 mil. dol. balso padarytų stipreni. USIA žada įtaisyti siūstuvą 500 kilovatų skirtą viduriniam rytam.

Tai gerai, kad Amerikos propaganda prašė intensyviau ir galingiau. Gaila betgi, kad per vėlai. Tada, kai jau viduriniai rytai išprūsta iš Amerikos įtakos ir pasitikėjimo.

Noras stiprinti Amerikos propagandą viduriniuose rytuose yra susijęs su Amerikos Balso veikimu rytuose Europoje. Noras perkelti dėmesį į vidurinius rytus, taigi ir propagandą, reiška dėmesio sumažėjimą rytuose Europoje. To tiesioginis rezultatas atrodo, yra ir Amerikos Balso uždarymas Miunchene ir jėgų nukreipimas kita linkme.

Karinėje strategijoje vartojama jėgas iš vieno fronto linkios permesi į kitą. Kai kada net pasitraukti ir teritoriją perleisti priešui, o paskui ją atgauti. Prieš trejetą metų buvo garsiai imta svarstyti projekta ar amerikiečiams pasitraukti iš Vokietijos ir Europos didžiosios dalies, jei pulstų bolševikai, kad paskui grįžtų ir pavergtą Europą išvaduočiau. Tai gražus planas, jei karinės operacijos vyktų negyvojoje žemėje, jei kareiviai ir pabūkliai būtų stumdomi kaip figūros šachmatų lentoje. Bet toje Europoje yra gyvi žmonės, ir suprantamas

Daugiau propagandos dėmesio į vidurinius rytus, nors ir pavėluotai. Dėmesys atitraukiamas nuo rytuose Europos ir to vaisius — Amerikos Balso uždarymas Europoje. Toks planas nekaltba Amerikos likimo naudai.

buvo Europoje tų gyvų žmonių pasipiktinimas planais pirma atiduoti bolševikams, kad paskui išvaduočiau. Tų planų buvo paskui viešai išsiginta. Bet neapgalvota improvizacija planus sudarinėti ir juos tuojau paskelbti o paskui atšaukinti paliko Amerikai nenaudingų išpūdžių.

Ar nebus panašus vaisius ir su propagandos atitraukimu iš Europos rytu ir permetimu į vidurinius rytus? Ir čia yra gyvi ir dar kankinami žmonės, kurie jautriai reaguoją nei esantieji laisvėje. Prarasti jų tikėjimą ir pasitikėjimą yra sunku (nes jie tikėjo daugiau, negu buvo realaus tam tikėjimui pagrindo), dar sukiau gali būti prarasta tikėjimą susigrąžinti.

Rytų Europos pavertimui kraštam transliacijos susiaurinamos. Lietuviai, sakysim, vietoj ligišiolinės visos valandos programa sutrumpinama iki vieno pusvalandžio. Panašiai kitiems.

Ta sumažinimą viešoje opinijoje pareigūnai nori išaiškinti kaip tam tikrą pagerinimą ir laimėjimą. Transliacijų direktorius Henry Loomis rašė prel.

VALSTYBES SEKRETORIUS John Foster Dulles nuvyko pas atostogaujantį prezidentą Eisenhauerį į Newport, R. I., aptarti Formozos reikalų.

J. Balkūniui, atsakydamas į jo memorandumą, kad programa sutrumpinama, bet už tat sustiprinamas galimumas likusiai programai prasiveržti pro geležinę uždangą. Sakysim, į Lietuvą siūstovo galingumas iš 220 kltv. pakeliamas iki 385 kilovatų.

Argumentas gražus, tik jis netenka savo vertės, kai prisimeni, kad transliacijos iš Miuncheno ir dabar Lietuvą pasiekdavo pro visas ligišiolines užtvaras. Tai rodė laisvą gaunimą iš Lietuvos atsiliepimai apie Miuncheno programą. Tuos atsiliepimus gavo pats Amerikos Balsas.

O vis dėlto geriau, jei bus siūstuvai stipresnis... Taip, Bet vis dėlto tenka laukti, kad tada ir Sov. pakels savo trukdytuvų galingumą. O jie tam pinigų turi daugiau nei Amerika jie tik trukdymam skiria daugiau pinigų kaip Amerikos Balsas visai savo veiklai.

Operetinis argumentas yra ir tas, kad geriau transliuoti į Lietuvą anglų kalba, nes anglų kalbos transliacijas lig šiol Sovietų

ta mažiausiai trukdo. Gal būt. Tačiau taip galvojant reiktų ir į vidurinius rytus arabams transliuoti ne arabiškai, o indiškai — Sovietai tikriausiai taip pat netrukdytų.

Argumentais pateisinti viską galima. Ir pereito karo metu vokiečiai laikė padėties pagerinimu, kad jų kariemėnė perleido bolševikams vieną vietovę po kitos — sakė, bus geriau, nes sutrumpinama gynybos linija.

Argumentai apie stiprinimą siūstuvų galingumą į rytų Europą labai permatomai pridengia Amerikos propagandos silpnimą prieš komunizmą rytuose Europos pavergtuose kraštuose.

Gaila, kad pasiduota planam, siūti trumpai distancijai, palaidžiant iš akių tolimesnės distancijos žmonijos ir Amerikos likimą.

EARL WARREN, vyriausiasis teisėjas, eina į aukščiausią teisėmą Washington, kur svarstys Little Rock reikalus.

VIENAM NEPATARTINA, REIKIA BENT 20 ŠEIMŲ

Kokio kapitalo reikia įsikūrimo pradžiui?

Britų apskaitymu, ūkininkui įsikurti reikia 10,000 dol. Čia turima galvoje ir gyvulių ūkį; už vieną gyvulį skaičiuojama 100 dol.

Kolonizacijos pradžiui reiktų minimum 20 jaunų šeimų su 20,000 akrų (400 ha) — tai gero dvaro plotas. Galėtų būti ir mažesnis.

Ar gyvulinystė įmanoma?

O taip. Ją galima išplėsti, nes galima dabartinius miškų plotus, kaip minėjau, paversti ganyklom. Gyvulinystės gaminius gali tuo tarpu suimti vietinė rinka. Paskiau prekyba galėtų plėstis į Vakarų Indiją. Tam reiktų jau ir daugiau žmonių.

O kiek įmanomi amatai?

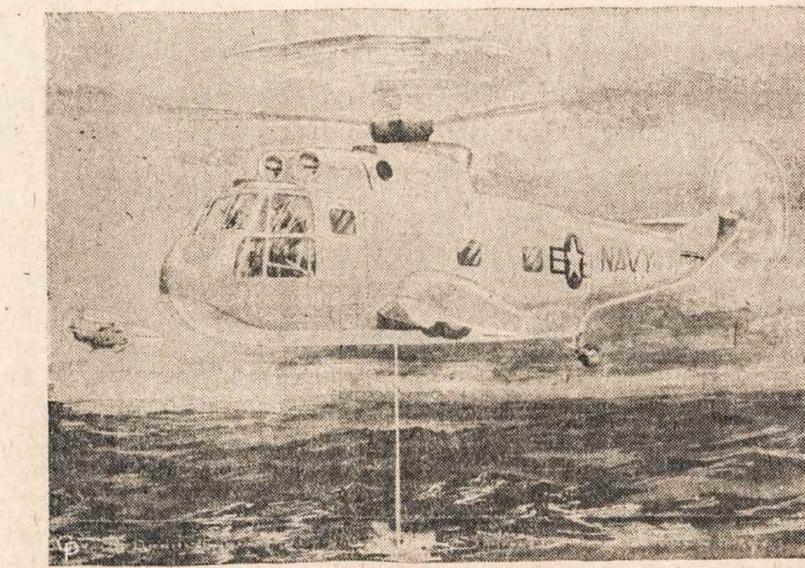
Geros sąlygos yra baldų pramonėi. Puiki juodmedžio, raudomedžio medžiaga vietoje.

pačioje jo galvoje. Ta pati lietuviška galvosena, kad klebonas viską žino ir viską gali, ir tremtiniuose yra gyva, tiek tik, kad ji yra rafinuotesnė nei mūsų senosios kartos.

„Tremtiniai nėra giliai įsąmoninę tikėjime. Bet jie mėgsta ilgus ir gilius pamokslus. Pamokslų tačiau jie nepriima be kritikos. Tai jiems natūralu, nes tremtyje jie yra įpratę kritikuoti bet kokį autoritetą.“

„Sakramentų naudojimas nėra perdažas. Bet ir toje srityje duodasi lengvai įsąmoninami. Jei jie įsitikina, kad tai naudinga ir garbinga kaip geram katalikui, mielai jos padažina. Ypatingai gegužinės pamaldos, vėlinės ir tautinių švenčių minėjimai bažnyčioje labai mėgstami. Bet ir čia turi būti atliktas išpūdingas, artistiškas ir sunkingų giedojimų.“

Autorius baigia: „Sunku dirbti pastoracinį darbą su tremtiniais, bet pažinus tą gana komplikotą jų dvasios būseną, darbas darosi tikrai mielas.“

NAUJAS HELIKOPTERIS, kuris gali nusileisti ant vandens ir sekti povandeninius laivus.

IS LIETUVOS

RAŠO ALMUS

PONAI IR MUŽIKAI KAUNE

Tiesoje rugpjūčio 17 korespondentai A. Kadžiulis ir A. Balsys aprašo, kaip gyvena Kaune nauji komunistinių ponų klasė.

Girdi, „užėjo kartą Kauno miesto vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojas pas Kudiravceva — Kauno vykdomojo komiteto stovybos viršininką — ir būta. Taip ir apstulbo žmogus. Taip prabangiai įrengta butą Kaune nedažnai užtiksi.“

Tuo esą nesistebi stovybos darbininkai. Jie tik klausia, kada bus pareikalauta apyskaitos ir liausis sukčiavimai. Prie tokių „kudžiavėvų“ ir kitų „brolių iš didžiųjų rytu“ glaudžiasi ir jų pavyzdžiu seka ir kai kurie menkesnės moralės lietuviai. Sumini pavardes inžinierių Klimavičiaus, Dvaranausko, Meškausko. Per trum-

pą laiką išdygę modernūs jų namai, su moderniškaisiais baldais ir kitkuo. Reikėjo daug metų, kol tuo pagaliau buvo priversta susidomėti policija.“

Korespondentai kviečia komunistus tokių „aitvarų nymylėtinių“ neslėpti ir neremti. Sumini toliau įmones, kur grobstymas buvęs atvirai toleruojamas.

O tuo tarpu darbininko butas — vienas kambarys.

NEAPYKANTOS VAJUS PRIES KUNIGUS

Tiesos sekmadieninio numerio beveik nerasi, kuriame nebūtų kalbama apie buvusio karo žiaurumus, apie „buržuazinius nacionalistus“ — kaip jie kankinę komunistus. Pastaruoju metu net bando sudaryti išpūdį, kad „fašistam budeliui“ vadovavę katalikų kunigai. Rašinyje „Budelių koja netryps mūsų žemės“ J. Sinkūnaitė aprašo „Patilčių kleboną kun. Pr. Aušūrą“, kuris vadovavęs partizanams ir „pats žudęs komunistus“. Visi tie komunistai pagal Sinkūnaitės išvedžiojimus nekalti — nei jie vadovavę išvežimam, nei šnipinėję prieš savo tautą.

Tiesos redaktoriai, žinoma, nutyli, kaip „didžioji partija“ žudo tuos komunistus, kurie buvo įtarti „kollaboravus“ su tokiomis Lietuvos „išlaisvintojais“ kaip Dekanozov, Berija, Pozdniakov.

ATĖJO LAIKAS MOKYTI IR DRAMATURGUS

Tiesos rugpjūčio 17 nr. literatūros kritikas J. Lankutis sumini dabartinius geriausius Lietuvos dramaturgus: J. Baltušį, A. Gričių ir J. Grušą. Toliau skelbia, kad žiurovų masės kelia vis „didesnius reikalavimus repertuaro atžvilgiu.“

Kas repertuare negerai ir ko reikia? Negerai, kad dramaturgai imasi medžiagos iš Lietuvos praeities. Girdi, anais laikais, kada „buržuazija buvo taip susmulkėjusi, kraštutiniai sumiesionėjusi“, rašytojams kito kelio nebūvo kaip pultis į istorines temas (Krėvė, Sruoga). Bet dabar, kada „kuriamas visai naujas gyvenimo būdas“, yra gyvenime tiek kovos, prieštaravimų, kad dramaturgam ir negali būti įdomesnės medžiagos.

Išvados aiškios — rašytojai neturį ignoruoti partijos kvietimo vaizduoti dabartinį gyvenimą, pajusti „tarybinio gyvenimo pulsą“ ir kovoti „už komunizmo idealų įgyvendinimą.“ (Taip rašydama, J. Lankutis nori klaidinti skaitytojus, neišmanančius apie lietuvių dramaturgijos kelią. Iš tikrųjų lietuvių dramaturgija ėmėsi istorinius asmenis vaizduoti ne „suburžuazėjimo“, bet herojinio palikimo, aukos ir kovos metu. „Suburžuazėjimo metu ėmėsi dienos temų (Petro Vaičiūno pjesės).

Tačiau tarp „nacionalistinio suburžuazėjimo“ ir „komunistinio suburžuazėjimo“ skirtumas tas, kad pirmojo metu Vaičiūnas ir kiti galėjo laisvai ir atvirai savo laiko klausimus ir negeoves vaizduoti, o antrojo, dabartinio „komunistinio suburžuazėjimo“, metu dramaturgam yra užčiauptos lūpos, jie negali atvirai vaizduoti. Kokis triukšmas gi kilo dėl libreto, padaryto pagal Putino Mykolaičio romaną „Sukilėlius“! Tad rašytojai ir bėga iš dabarties į praeitį, tikėdamiesi joj laisvės. (Red.).

Irgi nukentėjęs už „politiką“

Tiesoje rašo iš pietų Amerikos grįžęs Vaivutskas apie vieną Amerikos lietuvių komunistinėje spaudoje rašančių veikėją, mini, kad jis net du kartu sėdėjęs Trentono kalėjime. Sudaro išpūdį, kad dėl politinių įsitikinimų, nors iš tikrųjų jis buvo baustas už nusikaltimą prieš įstatymą, kuris draudžia abortus.

KAIP PRIEITI PRIE TŲ NAUJŲ PARAPIJOS NARIŲ

Lux Christi birželio nr. Tėv. Bernardinas, O.F.M. rašo apie naujai į lietuviškas parapijas išliejusius žmones — tremtinius. Prie jų parapijos vadovui tenka priieiti kitaip nes jų dvasia yra kitokia. Ją autorius taip apibūdina:

„Tremtiniai pirmiausia, nori būti įvertinti, pripažinti kaip asmenys. Jei katalikas amerikietis, atvykęs į naujas parapijas ribas, pirmoje vietoje eis į kleboniją užsiregistruoti, tremtyns to nedarys. Jam per daug yra įgriusios lagerių registracijos. Jis laukia, kada parapijos kunigas ateis pas jį. Kai 1953 m. tėvai pranciškonai įkūrė Prisiškėlio parapiją ir, atidare parapijos raštine, pranešė jos adresą, tik vienas nedrąsiai atėjo užsiregistruoti į parapiją. Bet kai buvo paprašyta, kas nori būti aplankomas ir turėti santykių su parapijos vadovybe, kad paliktų adresą, jų atsirado geras tūkstantis. Daugelis tačiau ne adresu nedavė. „Jei pranciškonam mūsų reikia“, taip sakė, „jie ir be adreso mus atras.“

„To paties individo įvertinimo ir jo naudingumo pripažinimo jie reikalauja visose veiklos srityse. Neužtenka tremtinių bendrai paprašyti kuriam darbu... Nieko tuo nelaimėsi. Bet jei patefonuosi ar asmeniškai pakalbėsi, tai neigiamo atsakymo tikrai nesulauksi... Pradžioje pamaldos sekmadieniais buvo laikomos kino

SPAUDA

teatre, kurį reikėdavo sekmadienio anksti rytą išsivalyti. Tam reikėdavo 6 vyrų poros valandų darbui. Kai buvo paprašyti parapijiečiai tulkos, tik vienas kitas atsiliepė, o kai iš vakaro kunigas patelfonuodavo, labai retas atsisakydavo, nežūrind, kaip šeštadienio naktį būtų praleides...“

„Tremtinių apskaičiavimas, apdairumas ir nelengvas pasitikėjimas pasireiškia ir santykiuose su parapijos išlaikymu. Pirmiausia, vos atvykę, jie piktinosi iš viso bažnyčios rinkliavom, nes tai jiems buvo nepatirtas dalykas... Kai persiorientavo, tai baž. renia labai apskaičiavė... Kai pačioje pradžioje parapijoje buvo galvota įvesti vokelių sistemą, tai sukėlė didelio pasipiktinimo. Negi sakė, einant į bažnyčią kaip į koki teatrą reikės nusipirkti bilietą. Bet kai metų gale vardiniam aukotojam buvo išrašyti pakvitavimai, pagal kuriuos valdžia atleidžia nuo mokesčių, daugelis gailėjosi neaukoje vokeliuose...“

„Tremtyje isigytas nepasitikėjimas ir baimė būti išnaudotiems pasiliko giliai tremtinių būsenoje. Tai pasireiškia ir parapijos palaikyme... Kai atvažiuavo pranciškonai, buvę įtariamai, kad prisirinkę pinigų ir nieko nestatė išvažiuos. Kai už kelių mėnesių buvo pašventintas sklypas ir buvo užtikrinta, kad

ant jo bus pastatyta bažnyčia, tai tą dieną sumetė kelis tūkstančius... Kai tą patį rudenį buvo pradėta statyba, kalbėjo, kažin ar jie baigs. Kai pradinė statyba buvo baigta, jie įtarė, kad tie pastatai gal nebus gerai panaudoti.“

„Bet kai tremtiniai įsitikina, kad kas daroma jų naudai, kad galima pasitikėti ir nėra išnaudojimo pavojaus, tai jie aukoją virš savo pajėgum. Pavyzdžiui gali būti ta pati Prisiškėlio parapija, kurios nuosavybė siekia tris ketvirčius milijono o didesnė dalis jau išmokėta... Smulkesnėm ar didesnėm aukom parapijai je yra sudėję virš 100,000 dolerių...“

„Tremtiniai iš savo parapijos laukia visko. Pirmiausia, iškilmingo religinio patarnavimo, kad prieš kitus jie galėtų pasirodyti: štai mes sugebame gražiau už kitus pasirodyti. Dėl to tremtiniai lengviau grupuojs apie tą bažnyčią, kuri puošnesnė ir kur pamaldos atliekamos iškilmingiau.“

„Gerai nusimanydami apie bizni ir žinodami, kad jo pasisekimo paslaptis yra geras patarnavimas, jie jo reikalauja ir iš parapijos kunigų. Jie nemėgsta klebonijos nustatyto priėmimo valandų tvarkos, nes tai yra ikyrėję jiems barakuose. Kada jam užėina noras, tada jis eina klebonijon, ir vargas jo neišklausti ir nepatenkinti jo reikalavimų. O tų reikalų su klebonu yra tiek, kiek jų yra

DARBININKAS

Published Sen.-Weekly except holidays weeks, when issued weekly

THE WORKER (Title Copyright) By FRANCIS FATHERS
Eina nuo 1915 metų. 1951 sujungė AMERIKĄ, LDS
ORGANĄ DARBININKŲ ir LIETUVIŲ ŽINIĄS.
Second-class mail privileges authorized at Brooklyn, N. Y.
SUBSCRIPTION RATES
Domestic yearly \$6.00
Brooklyn, N. Y. \$6.50
Half year \$3.50
Foreign \$6.50
PRENUMERATOS KAINA
Amerikoje metams \$6.00
Brooklyn, N. Y. \$6.50
Pusei metų \$3.50
Užsienyje \$6.50

Laiškai tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDĖLIS
Straipsniai ir korespondencijos redakcija taisto savo nuolaidas. Nenaudoti straipsniai saugomi ir gražinami autoriams prašant. Pavarde parašyti straipsniai nebūtinai išsiekia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.
REDAKCIJA: 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y. Tel. GLENmore 5-7281

Naujus mokslo metus pradėdant

Mokslo metų pradžia vėl sodina į mokyklų suolą milijonus šio krašto jaunimo. Kasmet jo skaičius vis didėja, o patalpų ir mokytojų stinga. Tai yra didelė šio krašto problema, gal būt, pati pagrindinė, nes kaip jaunimas bus išmokytas ir išauklėtas, tokia bus ir ateitis. Čia reikėtų taip pat bilijoninių sumų, kaip ir ginlavimusi, kad būtų apsiginkluota geru išsilimo ir tinkamu išauklėjimu.

Ypač auklėjimas turi didelės reikšmės, nes krašto moralė ir tvarka priklauso tikrai nuo dorų piliečių. Bet jeigu kolegijų moksliui išeiti yra kiek padidintos stipendijos ir taip pat rūpinamasi naujų mokyklų pastatyti, tai auklėjimas viešose mokyklose palieka be reformų. Patsiemonis tikrai pabrėžimu žmoniškumo, demokratijos, ištikimybės šiam kraštui, laisvės. Bet kai tie principai nėra atremti ir religinį auklėjimą, tai jie netenka ir tvirtesnio pagrindo. Kiek čia padeda šeima ir bažnyčia, tiek ir tepasiekiami geru. Viešoji mokykla tik pralaukė, bet neauklėja.

Katalikai dėl to turi daug privačių mokyklų, kurios yra grūstė pergrūstos. Savo vaikus į jas siunčia net ir nekatalikai. Tai rodo didelę auklėjimą tų mokyklų reikšmę. Tikrai pati JAV vyriausybė privatinio mokymo ir auklėjimo deramai neparemia. Tiesa, ji privatinės mokyklas didžiai vertina, suteikia joms visas teises, bet vis dėlto jas stato anton vieton, kada tėvai per savo parapijas ir organizacijas patys turi privatinės mokyklas išlaikyti. Kai kuriose šio krašto valstybėse dar atsakoma transporacija privatinį mokyklų mokiniams. Prisidengiama tuo, kad Amerikoje esanti sąžinės laisvė, tad būtų apsilenkta su konstitucija, jei valstybė paremtų konfesines mokyklas.

Toks galvojimas nėra sąžinės laisvės gynimas, o jos prievartavimas. Kai tėvai moka mokesčius mokyklom išlaikyti, tai jie pagal sąžinės laisvę turi teisę pasirinkti tokią mokyklą, kokia jiems patinka, o valstybė turi pareigą iš surinktų mokesčių ją išlaikyti. Kada tėvai savo mokesčiais verčiami išlaikyti tik viešąsias mokyklas, jie yra prievartaujami. Keista, kad demokratiniame krašte dar netaikomi švietimo srityje elementarūs demokratiniai principai.

Lietuvių visos privatinės mokyklos yra parapijų išlaikomos. Vienur už tas pagrindines mokyklas tėvai nieko nemoka be to, ką jie aukoja parapijai išlaikyti; kitur imami specialūs mokesčiai nuo kiekvieno vaiko. Gal parapija be tų papildomų mokesčių ir neišsiverčia, bet kiek jie teisingi, tai jau kitas reikalas. Jei valstybinė mokyklom išlaikyti moka taip pat tie, kurie vaikų neturi, tai ir katalikiškoje bendruomenėje nėra atpalaiduoti nuo parapinės mokyklos išlaikymo taip pat tie katalikai, kurie savo vaikų į ją nesunčia. Katalikiškas auklėjimas visiem turi vienodai rūpėti. Tai kataliko pareiga.

Lietuviam katalikam turi dar rūpėti ir lietuviškas auklėjimas. Juo remiasi pačios parapijos. Kai jau nebus lietuviškai kalbama, nebus prasmės nė tas parapijas išlaikyti. Jos yra skirtos neangliškai kalbantiems ir besimeldžiantiems. Nulietuvėjimas ateina per šeimas, bet nebe kaltės čia yra ir parapinės mokyklos, kuriose silpnai arba visai nemokoma lietuvių kalbos. Tą nuostolį stengiasi atsverti šeštadieninės mokyklos, tačiau ir jos nevisose parapijose randa prieglobstį.

Norėtųsi manyti, kad nauji mokslo metai bent šiuo atžvilgiu bus šviesesni.

CHANG-KAISEKAS ir jo sekretorė — vertėja

Tolimuose Rytuose nuo birželio mėnesio dunda patrankos, sproginėja jų sviediniai ir išlėktuvų mėtomos bombos. Komunistinė Kinija puola pakraščio salas — Quemoy (Kinmen) ir Matsu, kurios tebeprisklaido laisvajai Kinijai. Jai tėra likusios tos pakraščio salos su 60,000 gyv., Formoza ("Gražioji sala") su 10 milijonų gyv. ir netoli jos Pescadorų (Penghu) salos su 80,000 gyv. Bet ką reiskia 10 su viršum milijonų prieš 600 su kaupu komunistų valdomoje Kinijoje? Stojus 60 prieš 1, nereikėtų nei patrankų, jei galima būtų perbristi siaurą vandens ruožą. Iki pakraščio salų to vandens tėra mylia kita, bet iki Formozos — 100 mylių. Bet tai jos nuotolis lėktuvam, o patrankos lengvai pasiekia Quemoy ir Matsu. Nuo birželio mėnesio ir jas paleista jau 120,000 šūvių iš komunistinių patrankų. Koks būtų pakilęs triukšmas, jei tai darytų nekomunistai! Formoza ir JAV tyli. Kodėl? Ir kodėl komunistai tuo tarpu pasitenkina tik apšaudymu?

MILŽINAS IR NYKŠTUKAS

Formoza tėra nykštukas prieš raudonąją Kiniją. Mao-Tsetungas seniai būtų užėmęs tą gražią ir laisvajai salą jeigu jos negintų JAV. Amer. laivynas visą laiką budi prie Formozos, kaip labai svarbaus strateginio punkto Tolimuose Rytuose ir Pacifike. Kiek tai Amerikai svarbu aišku iš to, kad jos pasižadėjo Formozą ir Pescadorų salas ginti. Dėl pakraščio salų (Quemoy ir Matsu) tokio pasižadėjimo nėra. JAV kongresas suteikė prezidentui D. Eisenhoweriui teisę spręsti: ginti tas salas ar ne. Bet prezidento rankos nėra visai laisvos. Pentagono įsitikinimu, tos mažutės salos labai reikšmingos pačiai Formozai ginti. Be to, nurodoma, kad savo metu neužėmus visos Korejos, atidavus Indokinijoje Dien Bien Phu ir nusileidus

Formoza - laisvos Kinijos žiedas

Kodėl komunistinė Kinija puola pakraščio salas? ★ Kuo jos yra reikšmingos Formozai ir dėl ko komunistam bado akis? ★ Ar yra reikalas JAV tas salas ginti? ★ Dėl ko JAV komunistinės Kinijos ligi šiol nepripažįsta? ★ Ar laimėjo ką Britanija, pripažindama Mao Tsetungą?

Sueze, padėtis tikrai pabloginta.

Raudonasis Kinijos milžinas dėl to jaudinasi, šaudo, bet nė vienos salos užimti tuo tarpu nedrįsta. O užimti jam labai reiktų. Viena, jis negali būti visai ramus, kol šalia jo yra bent mažytė laisva Kinija. Antra, jis sukrestų viso laisvojo pasaulio kiniečius, kurie tebeturi vilties iš Formozos pradėti išvadavimo žygį. Trečia, komunistinė Kinija stipriai pala už JAV prestyžą visuose Tolimuose Rytuose, kur antikomunistinės jėgos Ameriką tebelaiko savo atspara. Pagaliau, tas nykštukas, palyginus su visa Kinija, bado akis savo geresniu susitvarkymu, žmonių pasitenkinimu ir laisve.

DEVYNERI METAI TVARKOS

Formoza buvo gražinta Kinijai po 50 metų japonų valdymo. Pirmieji pokario metai (1945-48) buvo didžiai sunkūs, vyravo netvarka, kaip ir visoje Kinijoje. Kai 1949 į Formozą atsikėlė Chiang-Kaisekas, komunistų ištumtas iš žemyno, jis atsilaukė tikrai su amerikiečių pagalba. Ir dabar Formoza yra dar apie 10,000 amerikiečių, neškaitant kariuomenės. Amerikiečiai padėjo aptvarkyti ūkį, pramonę, švietimą. To pasiekta

gražiu bendradarbiavimu, kuri pora atvejų buvo bandoma sudrumsti iš šalies, bet tai daug nepakildė, nes patys salos gyventojai suprato gerus amerikiečių norus. Salos gerovė žymiai pakilo, pravedus dar žemės reformą — išskirstymą į smulkius ūkius. Žmonės atrodo patenkinti, gerai apsilvilkę, sotūs. Vaikam įvestas visuotinis mokymas. Trūkstant mokymuisi patalpų, dirbama trimis atmainomis per dieną. Auga taip pat pramonė.

Visa tai Formozą stato antron vieton po Japonijos, o Japonija savo kultūra laikoma pirmaujančia visame Azijos žemyne. Kai tokios žinios pasiekia didžiąją Kiniją, komunistų valdomą ir tebeskurstančią su šimtais milijonų gyventojų, galima suprasti, ką žmonės galvoja apie sovietinę tvarką.

LAISVOS KINIJO SIELA

Tvarkos kūrėju Formozoje yra laikoma generalisimas Chiang-Kaisekas. Saloje jis tiesiai dievinamas, ir nežinia, kas jį galėtų atstoti, jam mirus ar žuvus. Mylimas už jo nuosaikumą, ramumą, teisingumą ir gera širdį. Tikrai viena silpnybė jam prikišama — per didelis pasitikėjimas draugais ir patarėjais. Kai dar valdė didžiąją Kiniją,

prie jo lengvai priedavo visokie išnaudotojai. Tada Chiang-Kaiseko vyriausybė neturėjo geru vardo. Be to, jis buvo verste vėrciamas derėtis su komunistais, kurie apstatinėjo. Už tai didelę atsakomybę turi prisimti Vakarų valstybės.

Šiandien, sakoma, Chiang-Kaiseko vyriausybė Formozoje nieko negalima būtų prikišti. Kraštas drausmingas, kariuomenė gerai paruošta, pasiryžusi visomis jėgomis ginti salą. Amerikiečių stebėtojai ypač giliai kiniečius pilotus ir patriotinį jaunimo nusiteikimą. Net ir mergaitės apmokomos kraštą ginti. Yra iš jų narūnės, kurios mokomos po vandeniu atlikti karinius uždavinius (žiūr. paveikslą)

ĮTEMPIMAS IR LAUKIMAS

Formozoje visą laiką jaučiamas įtempimas ir ateties netikrumas. Visi ir visur kalba: kas bus?

Zinoma, kad komunistinė Kinija visa pakrante stiprina savo karines jėgas, didina aerodromus, telkia uostuose laivus ir valtis, apstato artileriją, puola ir šaudo. Zinoma, kad tai nėra tik provokacija.

Gyventojų pasiryžimas gintis yra didelis, bet patiem pulientuziamo nėra. Priešas per stiprus, kad jį būtų galima įveikti. Gera būtų, galvojama, kad paliktų ramybėje. Bet tuo niekas taip pat netiki.

Viskas tad priklauso nuo dviejų veiksnių: nuo JAV ištermės Formozą ginti ir nuo komunistų ištermės pačioje Kinijoje. Komunistinėje Kinijoje laikas nuo laiko kyla neramumų. Invazija į žemyną galima būtų tik tada, jei prasidėtų dar didesnis chaosas. Bet jeigu prasidės didesnis JAV su Rytai? Jei komunistinė Kinija būtų net priimta į Jungtines Tautas? Formoza teturi vieną atsakymą: žmonių moralė Vakaruose pasirodė labai žema. Kodėl?

EITŲ SU VELNIU RIESUTAUTI

Raudonosios Kinijos pripažinimo reikalas argumentuojamas tuo, kad neglima paneigti fakto, jog 600 milijonų žmonių sudaro valstybę ir turi savo valdžią. Bet toks faktas dar nepateisintų principų laužymo. O Jungtinių Tautų principai tokie, kad jie smerikia agresorius, ge-

FORMOZA (apačioje) ir Quemoy salos prie Kinijos krantų.

nocidą ir vergiją. Komunistinė Kinija yra toji trejopa nusikaltėlė. Ji pasmerkta už agresiją Korejoje. Ji per devynerius metus jau išudė apie du milijonus žmonių. Jos vergų stovyklose per tą laiką buvo 34 milijonai žmonių ir priverčiamuose darbuose — 50 milijonų. Kas 7-8 žmogus paliestas komunistų kulkos, bambuko lazdos arba bado. Kas taip kraštą valdo? Ir kas dar nuodija kitus, nusikaldamas tarptautiniam draudimui iš komunistinės Kinijos kasmet išvežama 8000 tonų opiumo ir subversyviu būdu paskleidžiama kituose kraštuose.

Jungtinės Tautos su visu tuo kovoja ir kartu jose keliamas klausimas nusikaltėlių pasodinti į padorių žmonių draugiją. Ką būtų galima galvoti tada apie visą tą tarptautinę draugiją, kurioje jau yra kitų tokių nusikaltėlių?

Antra vertus, ką riekštų Kinijos pripažinimas? Anglijai, kuri pasiskubino Pekingo komunistinę vyriausybę pripažinti, ligi šiol apčiuopiamos naudos dar nebuvo. Naudą teturi komunistai. Ar to laisvasis pasaulis nori? — stato klausimą nedidelė laisva Kinija, kurios salas komunistų patrankos nuolat apšauda.

SS.

● Korektūros klaidos atitaisymas. Tilpusio Darbininke rugpiūčio 29 laidoje Pr. Dailidės straipsnyje pirmos dalies priešpaskutinės pastraipos galas turi būti: "...ir teikė jiems visokeriopą pagalbą vietos valdžios įstaigose. Bet kai buvo pradėtas tremtinių gražinimas, kilo įvairūs klausimai, kuriems spręsti buvo reikalingas susitarimas su vietos valdžia. O tokių susitarimų galėjo sudaryti tik Lietuvos valdžios paskirtas atstovas".

FORMOZOJE mergaitės mokomos plaukti po vandeniu su prietaisais ant kojų varlių pirštais.

RABINDRANATH TAGORE
Nusivylimas

Kai atvykau į Dardšulingą, visas dangus buvo aptrauktas storais lietaus debesimis, todėl nelabai mane viliojo eiti iš kambario, bet viešbuty palikti dar mažiau traukė.
Pavalges pusrūčius, apsimočiau savo storais batais, apsisačiau lietau palėčiu ir išėjau. Lijo be paliovos, ir tos storos debesų miglos tartum norėjo nutrinti Himalajus nuo žemėlapiu. Eidamas tuščiomis Kalkutos gatvėmis, galvojau, kad jau greit man bus gana tos nedraugiškos viešpatystės. Many kilo ilgesys prispausti vėl prie krūtinės savo seną priprastą pasaulį su visa gyvenimo pilnybe ir gėrėtis juo.
Staiga išgirdau graudulingą moters verksmą. Sitame pasauly, pilname rūpesčio ir vargo, panašus garsas nebuvo kas nepaprasto. Koku nors kitu laiku ir kitoje vietoje aš gal nebūčiau nė atsigrėžęs. Dabar tas

garsas veržėsi į mano ausis it rauda viso tolimojo pasaulio, nuo kurio aš nūnai buvau atskirtas.
Pasekiau garsu ir nuošaliau nuo gatvės pamačiau moteriškę, kuri buvo įsisupusi į asketišką drabužį. Jos sunkios geltonos kasos buvo suraitytos ant galvos į storą vainiką. Ji sėdėjo ant akmens ir tyliai verkė. Tai nebuvo kokia momento širdgėla; čia matyt norėjo išsilieti per ilgus metus susikaupęs skausmas, kuris, ilgai sulaukytas, dabar pagaliau prasiveržė toje debesų tamsoje, toje vienatvėje toli nuo žmonių. Aš negalėjau pamatyti, kokios ji buvo rasės ir kokio luomo. Todėl nieko nelaukdamas, paklausiau jos industaniškai:
— Kas tu esi, ko tau trūksta?
— Ji tuoj neatsakė, o tik pažvelgė ašarų pilnomis akimis.

— Nebijok manęs, — tariau jai, — aš džentelmenas.
— Ji nusišypojo ir tarė grynai industaniškai:
— Baimės seniai nebepažįstu, lygiai kaip nebepažįstu ir moteriškojo nedrausmo. Buvo kadaise laikas, kai aš laikiaus užsidariusi ženanaj, net savo brolio nenorėdama įsileisti; šandien plačiajame pasaulyje neberekia man veido uždangalo.
Mane paėmė kiek apmaudas; kaip galėjo ta vargina moteris vadinti mane babudsi? Iš karto norėjau viską mesti ir išdidžiai, lyg koks europietis, pūsdamas cigaro dūmus po savo išskelta nosim, sau nueiti. Bet mane nugalėjo smalsumas, ir aš kiek pasipūtęs, per petį žvelgdamas, paklausiau:
— Ar galiu tau kuo padėti? Ar reikalinga tau ko nors?
— Ji pažiūrėjo valandėlę ramiai ir mane ir atsakė paprastu balsu:
— Aš esu Badraono kunigaikščio Golamo Kadaro Khano dukterė.
Aš nieko nebuvo girdėjęs apie tą Badraono kraštą, taip pat nieko nežinojau apie kunigaikštį Golamą Kadarą Khaną, nei supratau, kaip galėjo jo

duktė, asketiškai apsilvikiusi, sėdėti Dardšulinge Kalkutos gatvėje ir verkėti. Ir aš netikėjau tuo. Bet istorija ėmė mane dominti! Nenorėjau sugadinti sau juokingos scenos, todėl, padaręs rimtą miną, žemai pasilenkiau ir paklausiau:
— Atleiskite, princese, aš negalėjau žinoti, kas tu eis.
— Ji nepalaikė to už blogą ir rankos mostu pakvietė atsistisėti šalia ant akmens.
Pamačiau, kad ši moteris buvo pratusi įsakyti, ir nedeldamas paskubėjau pasinaudoti garbe atsistėti ant kieto apsamanojusio akmens šalia princesės Nurunnis, arba Meherunnis, arba Nurulmulk. Eidamas iš viešbučio, šito aš nesitikėjau.
— Kas tave, princese, pastatė į tokią padėtį? — paklausiau. Ji sudavė sau į kaktą.
— Ką aš galiu žinoti, kas visa tai daro! — atsakė ji. — Kas dengia milžiniškuosius Himalajų kalnus tokiomis skurdžiais miglų debesimis?
Toliau nebesigilinau į tuos filosofiskus samprotavimus, tik pasakiau, pritardamas:

— Ach, tiesa, kas žino apie nematomas paslaptis! Žmogus yra ne kas daugiau už kirminą!
Būčiau pradėjęs plačias diskusijas su princese, bet man neužteko kalbos. Tik truputį mokėjau industaniškai, tai ir negalėjau kalbėti apie determinizmą ir valios laisvę.
Princesė tarė:
— Keistoji mano gyvenimo istorija šiandien priėjo galą. Jei tamsta įsakys, aš ją papasakosiu.
— Įsakyti! — sušukau susigėdęs. Jei tamsta būsi maloninga ją pasakoti, aš turėsiu garbės ją išklaustyti
Princesė pasakojant, atrodė, lyg koks švelnus ryto vėjas glostyty rasotą geltoną javų lauką — taip lengvai ir puikiai plaukė jos kalba. O aš buvau ją savo lauzyta industaniška tarme prakalbėjęs. Tokio tobulo mokėjimo išsireikšti aš dar niekada nebuvo sutikęs. Jai kalbant, pajutau, kad nesu priaugęs iki jos. Ji pasakojo:
— Mano tėvo gyslose tekėjo Delhi karalių kraujas, todėl

man buvo sunku rasti sužietotinį, kuris atitiktų šeimos garbę. Vienas kunigaikštis iš Kakhnan piršosi man, bet tėvas vis dar vilkino. Tuo tarpu kilo vietinių gyventojų sukilimas, ir visas Industanas apsitraukė patrankų dūmais.
Industaniškos kalbos iš moters lūpų aš dar niekada nebuvau girdėjęs, nekaltant jau apie aukštos kilmės damą. Dabar man buvo aišku, kokia kilni toji kalba — ir kaip ji priklauso praeičiai. Šiandien geležinkelio, telegrafų ir skubos laukais, kai kilniosios giminės yra išmirusios, viskas pasidarė smulkiau ir nepuotnu. Šiam modernaus anglų miesto vidury beklaustant princesės, prieš mano akis iškilo idealusis mahomedų karalių miestas. Regėjau aukštai iškilusius marmurinius rūmus, plačiasias gatves, ilgaudegius arklius, pabalnotus aukso išsiuvinėtus šilkiniiais balnais, dramblius su aukšniais kūtosaais apkabintėmis sėdynėmis, gyventojus su jų daugiaspalviais turbanais, jų šilkiniiais už diržo, ir jų į snapą panšius batus, aukso varščiais surištais. Regėjau visą didingą senovę.

Princesė pasakojo toliau:
— Mūsų piliis stovėjo ant Jamunos upės kranto. Mūsų kariuomenės vadas buvo vienas indų bramanas. Jis vadinos Kešarlalas.
Man pasirodė, kad ta moteris, tardama tą vardą, idėjo į jį visą savo kalbos muzikalumą. Aš padėjau savo lazda ant žemės ir sėdėjau visas įsitampęs, nejudėdamas.
— Kešarlalas buvo kilnus indas. Keldama anksti kas rytą, aš jį matydavau iš savo kambario vandeny iki krūtinės stovintį ir iškeltomis maldai sudėtoms rankomis. Po to jis atsisėdavo šlapiais drabužiais ant upės kranto laiptų, ir, giliai dievotai pabaigęs savo maldą, tyru gražiu balsu užgiedodavo ryto himną.
Nors aš buvau mahometonė, bet nieko nebuvo girdėjusi apie religinius dalykus ir mano pačios religijos ritualai man buvo nepažįstami. Tada mūsų prabangai atsidavusiuose vyruose ir smagumų pilnuose riuose religiniai ryšiai buvo visai atsilieję.
(bus daugiau)

Europos Liet. Fronto Bičiulių studijų savaitė

Europos Lietuvių Fronto Bičiulių studijų savaitė įvyko rugpjūčio 17-24 Bernriede prie Štarnbergo ežero. Ją atidarė ELFB Valdybos pirmininkas prof. Zėzonas Ivinskis. Savaitės tema buvo "Lietuva tėvyneje ir tremtyje".

Pirmąją paskaitą skaitė kun. D. Kenstavičius — "Lietuvos krikščionybės bruožai". Krikščionybė yra nesikeičianti, vieniša, tačiau ji neturi savo kultūros; ji naudoja tautinėjus kultūromis ir jose plėtojasi. Krikščionybės tiesos yra vienos, tačiau iš viršinių krikščionybė gali turėti skirtingus atspalvius, skirtingą liturgiką (Rytų ir Lotynų), skirtingus papročius ir gali būti skirtingai išgyvenama. Krikščionybė pasirodo tautos turi ką nors originalaus, ko nėra kitose tautose. Ir lietuvių tauta originaliai krikščionybės bruožais — papročiais išsiskiria iš kitų tautų (kalėdojimas, atlaidai, rezurekcijos). Lietuva, būdama tarp Rytų ir Vakarų, turi kilnų uždavinį — jungti rytietišką ir vakarietišką krikščionybę.

Dr. Jonas Grinius savo paskaitoje "Lietuvių literatūra ir menas po Stalino mirties" peržvelgė ir vertino kultūros ir literatūros reikšmę pavergtoje Lietuvoje. Po Stalino mirties Lietuvoje kultūrinei laisvei varžtai šiek tiek atleisti, tačiau sovietinė linija paliko lygiai tokia pat, tik gal kiek gudriau vedama, gudriau siekiamą sovietiskų tikslų. Palausėjimas krašte išryškino, kad nepasitenkinimas okupuota Lietuvoje yra nei kiek nesumažėjęs. Jaunojoje kartoje antisovietinės, ypač antirusiškos tendencijos aiškiai apsisireiškia. Jaunieji rašytojai ir kiti kultūrininkai daugumoje

Naujo posūčio ženkle

nepasidavę okupanto siekiams.

Mečio Musteikio pranešimas "Kultūrinis gyvenimas pavergtoje Lietuvoje" papildė dr. J. Grinius paskaitą. Pranešime statistiniais duomenimis pavaizduotos kultūrinės apraiškos krašte 1957 m. laikotarpy, paliečiant teatrų, operas baletus, muzikinį gyvenimą, parodas, kino filmus, sukakčių minėjimus, naujai išleistas knygas ir kita.

Dr. Julius Vidžgiris skaitė ištrauką iš savo sociologinės studijos apie visuomeninę pavergto krašto raidą. Jis plačiai palietė besitiesiančios okupacijos padarinius nepriklausomumui bei savarankumo siekimams bei krašto visuomenės sąrangai, ypač atsižvelgiant į prievartinį žemės ūkio sukolektyvinimą ir ne krašto interesais vykdomą pramonimą. Įvairiais įrodymais konstatuota nauja sovietinė baudžiava krašte.

Inž. Prano Zundės paruoštas pranešimas "Švietimo ir mokslinio darbo organizacija okupuotoje Lietuvoje" statistiniais duomenimis pailiustravo dabartinę švietimo būklę krašte. Palyginamieji skaičiai daugeliu atvejų yra palankesni nepriklausomos Lietuvos laikams; ypač to laiko pažanga buvo didesnė, kaip kad sovietų okupacijos metu. Sovietai kreipia didelį dėmesį švietimui, tačiau tik todėl, kad nori kuo greičiau išsiauklėti sau palankios pasaulėžiūros inteligentų prierauglį. Dr. J. Vidžgiris šį pranešimą plačiai papildė kai kuriais duomenimis.

Nūdienėi Vakarų pasaulio dvasios problematikai, su ku-

ria čia gyvenantiems lietuviams nuolatos tenka susidurti, buvo skirta dviguba paskaita — "Egzistencialistinis ir marksistinis žmogus". Pirmąją dalį — "Egzistencialistinė žmogaus samprata" — vystė fil. kand. Jonas Medušauskas. Prelegentas, citatomis perdavęs jau iš senovės laikų žymiųjų filosofų mintis, ilgiau sustojo prie šių laikų svarbiausių egzistencializmo atstovų, ypač Kierkegaardo. Pagal jį pilnutinis žmogiškasis buvimas (egzistencija) yra krikščioniškasis buvimas. Toliau prelegentas išskėlė svarbiausius egzistencializmo bruožus pagal filosofą Jaspersą, pereinamas iki Sarte, kurio egzistencialistinio žmogaus samprata kai kuriais atvejais prilygsta jau marksistinė pasaulėžiūros pažiūrom.

Su nepaprastu dėmesiu buvo išklausyta Freiburgo universiteto prof. dr. Antano Maceinos paskaita "Marksistinė žmogaus samprata". Nuodugnai išdėstęs marksistinės pasaulėžiūros pagrindus, prof. A. Maceina nurodė, jog komunistinis žmogus siekia būti techniku, kolektyvistu ir ateistu. Jo tariamas žmogaus išlaisvinimas vyksta Dievo paneigimu, žmogaus asmens palenkimu visuomenei ir jo iškelimu prieš gamtą. Toks marksizmas, jau kaip galybė, graso ir visai žmonijai. Kaip jam atsispirti, ką pastatyti prieš marksistinę sampratą? Tik krikščionybė — krikščioniškasis žmogus gali prieš marksizmą atstoti jam pasipriešinti. Tačiau savo išvadose prof. A. Maceina pripažino, jog ir krikščioniškasis žmogus neretai yra nuo savęs nutolęs ir todėl mark-

sizmas nūdien iškyla kaip aktinas atgaivinti krikščioniško žmogaus didingumui ir visuomeniškumui.

Tarptautinių įvykių apžvalgą padarė ministeris Eduardas Turauskas ir dr. Pranas Padalis. Vieną vakarą min. E. Turauskas paskaitė savo įdomių prisiminimų iš laikotarpio prieš pirmąją sovietų okupaciją ir tuoj po jos, kuriuose buvo atskleista ano meto politikos užkulisių.

Paskutinį pranešimą padarė kun. dr. Juozas Vaišnora — apie religinę padėtį okupuotame krašte.

Po kiekvienos paskaitos ir pranešimo vyko išsamios, kartais labai ilgos diskusijos.

Vakareis vyko įvairi šalutinė programa. Dažnai skambėjo lietuviškų dainų melodijos. Vieną vakarą buvo jaukiai paminėta profesorių A. Maceinos ir Z. Ivinskio 50 metų sukaktis.

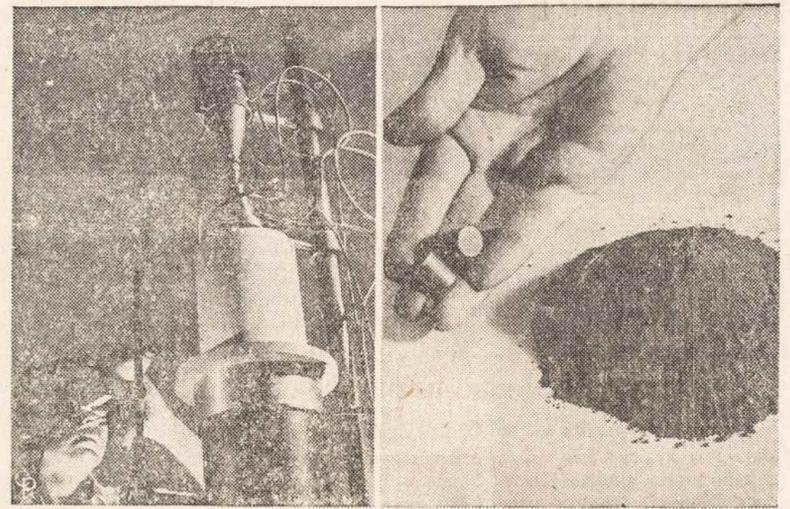
Valandėlė Tėvynei praveda jaukioje Bernriedo koplytėlėje, kur buvo tam pritaikintos pamaldos. Kun. D. Kenstavičius pamokslas buvo poetiškas religinis žodis. Kitą vakarą buvo atliktas Alinos Griniienės paruoštas literatūrinis montažas — Nevėžis ir Dubysa. Savaitės dalyviai vieną popietę suruošė ekskursiją laivu aplink Štarnbergo ežerą, lietuviškų dainų skambesiu užpildydami visą apylinkę.

Penktoji studijų savaitė baigta rugpjūčio 24 pamaldomis ir užbaigiamuoju aktu. Sv. Mišias aukojė ir pamokslą pasakė kun. dr. Jonas Aviža. Uždarymo aktu pabaigoje buvo perskaitytas sveikinimas Lietuviai, kuris sekandį dieną buvo perduotas radijo bangomis per Amerikos Balsą, Miunchene.

Studijų savaitės metu įvyko ir Europos LFB metinė konferencija. Išklausti valdybos, kultūros komisijos, Europos lietuvių informacijos (ELI) pranešimai ir apsvaistytą tolimesnę veiklą. ELFB pirmininku perrinktas vėl prof. Z. Ivinskis.

Dalyvių buvo 35 — iš Italijos Šveicarijos, Prancūzijos ir Vokietijos.

V.M. (Eli)

ELEKTRA BE JUDEJIMO. Westinghouse tyrimo laboratorijose stebi, kaip pasidaro elektra be judėjimo. Šiluminė elektros mašina (dešinėje) su spausa yra įdėdama į aparatą ir šildoma ji duoda elektrą. Viskas vyksta tyliai be jokio dalyvaujimo. Taip pagaminta elektra yra dar mažo pajėgumo. Daromi bandymai jos jėgą padidinti.

VOKIETIJOS AT-KŲ SENDRAUGIŲ SUVAŽIAVIMAS

Mečys Musteikis, Vokietija

Kiekvienais metais Vokietijos ateitininkai sendraugiai suvažiuoja pasitarti, pasvarstyti savo uždavinių, nustatyti veiklos gairių. Siemet toks suvažiavimas įvyko Miunchene rugpjūčio 15-16. Rugpjūčio 15, šv. Mergelės Marijos Dangun ėmimo šventė, buvo Marijos akademija. Norėta pažymėti dvigubą šių metų jubilėjų — 350 metų nuo Marijos apsisireiškimo Šiluvoje ir 100 metų nuo apsisireiškimo Liurde.

Prof. A. Maceinos paskaita.

Paskaitą "Marija ir Zacharijas — dviejų sandorų susitikimas" skaitė prof. dr. A. Maceina. Filosofinės paskaitos pagrindas buvo padėtas Sv. Rašto pasakojimas apie tai, kaip Zacharijui ir Marijai angelo buvo apreiškta, jog nevaisinga Zacharijo žmona Elzbieta pagimdys sūnų ir vyro nepažinusi Marija duos pasauliui Išganytoją. Senelis Zacharijas Viešpaties angelo apreiškimą priėmė juo netikėdamas ir todėl jo buvo nubaustas; jis neteko regėjimo ir jį atgavo tik gimus sūnui šv. Jonui. Zacharijo nubaudymą prelegentas išvelgė Dievo baudėjo pasireiškimą. Senojo Testamento arba Senosios Sandoros žmogus tikėjo tik priverstas

ženklo — stebuklo; taigi iš baimės. — Gimus šv. Jonui, Zacharijas savo džiaugsmą išreiškė himnu Benedictus. Jame visos dėmesys sutelktas ateitininkui, naujajai sandorai, Tam, kuris ateina Dievo vardu. Tai atsisakymas Senosios Sandoros, kuri buvo paremta baimė.

Marija angelo pranešimą priėmė visai kitaip, nei Zacharijas. Ji nusilenkė Viešpaties valiai iš karto, ja neabejodama, nusizėmėdama ir išreiškėdama gilią meilę savo Viešpačiui: "Stai aš Viešpaties tarnaitė!" Tuo Marija pradėjo Naująją Sandorą, kuri yra atremta į meilę. Naujojo Testamento religija yra meilės religija. Savo džiaugsmą po angelo apreiškimo, Marija išreiškė himnu Magnificat. Jame ji kalba daugiausia apie save. Tai stebina. Be abejo, tuo Marija pirmą kartą pasaulio istorijoje suvokė moters sąmonę, kad ji yra tokios pat prigimties, kaip vyras. Ji sulaužė vyro išskyrimo santykius su Dievu dėsni, kuris galiojo Senojoje Sandoroje. Marija pradėjo naują moters su Dievu santykiavimo būdą, kuris nekelia daugiau abejonių, kad moteris gali su Dievu santykiauti tik per vyrą, kaip buvo Senojoje Sandoroje.

Po paskaitos sekė trumpa meninė programa, kurią daugiausia atliko Vokietijos ateitininkai sendraugiai. Jos paruošimu ypač rūpinosi A. Griniene. Buvo deklamuota A. Jasmanto, dr. J. Grinius, dr. J. Sakalausko poezijos ir kt. Po meninės programos suvažiavimo dalyviai išklauzė šv. Mišias, per kurias pamokslą pasakė kun. dr. J. Vaišnora.

Prel. L. Tulabos paskaita

Rugpjūčio 16 pasakaitą skaitė prel. dr. L. Tulaba tema: "Ateitininkų uždaviniai tremtyje".

Prelatas apžvelgė tris at-kų uždavinių sritis: pasaulėžiūrinio subrendimo, pasaulėžiūrinio gyvenimo ir pasaulėžiūrinio veiki-

mo. Pasaulėžiūriškai bręsti at-kai privalo visą gyvenimą. Bet ir taip nusistačius, neišvengiama pasaulėžiūrinis klaidų, kurių prelatas visą eilę nurodė, daugiausia remdamasis neseniai išėjusia knyga "Mano pasaulėžiūra" ir vienu kitu at-kų straipsniu katalikų spaudoje. Klaidas prelegentas pataisė, nurodydamas teisingą katalikiškosios pasaulėžiūros sampratą.

Pasaulėžiūrinis gyvenimas, pasak prelegento, turi būti toks, kad jame atspindėtų pastangos visa atnaujinti Kristuje. Ypač reikią saugotis smerkti nusidėjėlius. Galėsysis jų atžvilgiu esanti tikroji kataliko laikysena. — Pasaulėžiūrinis veikimas turi reikštis gyvenimo pavyzdžiu, malda ir auka. Per maža katalikai skiria dėmesio visuomeninei veiklai. Joje reikia daryti skirtumą tarp katalikų ir katalikiškosios akcijos. Pirmoji yra betkokia katalikų visuomeninė veikla, antroji — pasauliečių dalyvavimas apaštalinio darbe, vadovaujant bažnytinę hierarchijai Lietuviškoji katalikiškoji akcija, palyginus su kitų kraštų, buvusių mūsų nepriklausomybės laikais labai gera.

Po paskaitos, kurios diskusijose ryškėjo, kad kiekvienas pasaulėžiūrinis pasisakymas beveik visada yra nepilnas ir todėl ta prasme gali būti kiek klaidingas. Metodas tik stebėti klaidas ir jas kelti aiškėn nevisada vaisingas. Platokai diskutuoti katalikų visuomeninės veiklos klausimais ir tuo reikalų priimta rezolucija.

Suvažiavime išrinkta Vokietijos ateitininkų sendraugių valdyba, kurioje pasiliko prieš tai buvusios valdybos nariai: kun. dr. J. Aviža, A. Griniene ir V. Natkus. Jai pavesta sudaryti Vokietijos at-kų krašto valdybą, įjungiant at-kų studentų ir moksleivių atstovus.

Po suvažiavimo dalyviai jaukiai praleido kelias valandas pobūvyje kun. dr. J. Avižos bute. (Eli)

HARTFORDAS RŪPINASI LITUANISTINE MOKYKLA

Hartfordo lietuvių parapijos mokykla pradėjo darbą rugsėjo 3 pamaldomis, kurias atliko šv. Trejybės klebonas prel. J. Ambotas. Ta proga buvo teirautasi pas mokyklos vedėją informacijų, kurias maloniai suteikė sesuo M. Paschal viršininė M. Inocentos vardu.

Siemet šv. Trejybės mokykloje dėstys šios sesutės: M. Paschal — 12 skyriuje, M. Benign — 11 sk., M. Maureen — 10 sk., M. Ignatius ir M. Genevieve — 9 sk., M. Angelita — 7-8sk., M. Felicita — 5-6 sk., M. Teresita — 3-4 sk., M. Lucy — 1-2 sk. Namų ruošą rūpinsis sesuo M. Rita. Mokyklos vedėja ir sesučių vyresnioji — M. Inocenta, kuri siemet bus jau paskutinius metus Hartforde. Sesutės Benigna, Genevieve ir Teresita yra naujos siemet šiam mieste.

Sesutės iki šiol gyveno 41 Capitol Ave., bet tas namas pasirodė netinkamas gyventi. Dabar jos išsikėlė į 188 Main St., į šv. Petro parapijos patalpas, kurias nemokamai užleisdžia 2 metams.

Lietuvių kalbos pamokos. Šeštadieninės mokyklos tėvų komiteto atstovams sesutė M. Paschal pareiškė, kad lituanistinė mokykla galės veikti ir toliau kaip iki šiol. Praeitais metais jis jokių nusiskundimų neturėjusios. Pačios sesutės mokyti lietuvių kalbos negalincios, nes lietuvių kilmės mokinių tėra tik 40 procentų. Tačiau, kaip ir pernai, žemumosiuose skyriuose stengsis perteikti lituanistinės dvasios, mokys dainų eilėraščių, paruos vaidinimų, išmoks lietuviškų bažnytinių giesmių. Dar jos negali pasakyti, ar galės mokyti norinčius išmokyti lietuviškai ir dar nelankančius mokyklos. Viena sesutė pasitobulinimo tikslais buvo siemet Seserų Instituto kursuose, kurie buvo suruošti Putname.

Naujos mokyklos. Neseniai vyskupija paskelbė,

kad po keletos metų ji pastatys 3 aukštesnes mokyklas. Bet ar tada turės likviduoti dabartinę lietuvių parapijos auktesniąją mokyklą, kuri dabar yra vienintelė katalikiška mokykla visoje vyskupijoje, pastatyta prel. J. Amboto pastangomis. Atrodo, kad šios lietuvių mokyklos nepalies. Gali tik perkelti į naujas patalpas.

Šokiai

mokykloje kas antradienį yra šokiai, kuriuose nedalyvauja jokia sesutė. Buvo pasiteirauta ir apie tų šokių pedagogiškumą. Sesuo paaiškino, kad šokiai siekia artimesnio mokinių susidraugavimo ir šiek tiek pelno parapijai. Dar busių sprendžiama, ar tokie šokiai veiks siemet. Tačiau tokiais atvejais bus įpareigotas budėti tėvų atstovas.

Ryšiai su tėvais

Prieš keletą metų iškėlus kun. P. Sabulį, nebebuvo artimesnio ryšio tarp tėvų ir mokytojų. Siemet planuojama 3-4 kartus suaukti mokinių tėvus mokyklon, kad aptartų bendrai vaikų elgesį ir kitus mokyklos reikalus.

Buvo paklausta, ko sesutės mokytojos pageidauja iš tėvų. Jos atsakė, kad jų pageidavimai

netilptų jaučio odoje, tačiau svarbiausia, kad tėvai per daug neapkrautų vaikų savais darbais namuose, o sudarytų lengvesnes sąlygas geriau pasiruošti pamokoms.

Lituanistinė mokykla

Lituanistinė mokykla Hartforde savo mokslo metus pradės rugsėjo 13, 9:30 v. ryte mokyklos patalpose, 339 Capitol Ave. Dar nėra galutinai išryškėję, ar visos grupės dirbs šeštadieniais, nes atsiranda vis daugiau silpnai mokančių lietuviškai. Atrodo, kad siemet lituanistinę mokyklą lankys dr. J.Z. Gailun, dr. J. Shuokimo, Mr. Millerio ir kitų vaikai. Čia pamintėti yra visi gimę Amerikoje. Tai gražus pavyzdys, kad mokosi vienos iš seniausios kalbos.

Visais lituanistinės mokyklos reikalais galima kreiptis į mokytoją Jucėnienę, 115 Hungerford St., tel. CH 6-7741. Kiti mokytojai bus: dr. A. Šerkšnas, A. Skrupskelienė ir kt. Tėvų komitetas, kuris keičiasi kas met, siemet bus tokios sudėties: A. Šliogeris, Simanskas, A. Mockus, A. Jucėnas, ir B. Brazauskas. Naujasis komitetas naujiems mokslo metams ruošiasi su dideliu pasiryžimu. Sekmės.

Gijus

HARTFORDO lituanistinė mokykla. Grupėje mokiniai, mokytojai, tėvų komitetas ir mokyklos garbės pirm. prel. J. Ambotas.

Bostone mirė Elena Samalienė

Rugpjūčio 29 d. Bostono ligoninėje mirė Elena Samalienė — Budvičiūtė, sulaukusi 67 m. amžiaus. Velionė sirguliuo jau keletą metų ir gyveno su savo jauniausiu sūnumi Jonu. Tai buvo senesnės kartos labai susipratusi lietuvė, atvykusi į šį kraštą šio amžiaus pradžioje. Čia sunkiai dirbo ir kūrėsi. Ištėkėjusi išaugino keturis sūnus: Kostą, Izidorijų, Vincą ir Joną. Vincas Samalis jau užaugęs vyrų mirė 1949.

Samalienės vyras sunkiai dirbo Brighton fabriko ir aktyviai dalyvavo lietuvių visuomeninėje veikloje Cambridge. Kartu ir savo vaikus ragino dėtis prie lietuviško darbo bei parodyti meilės lietuvių žemei. Taip visi sūnūs, dalyvaudami Cambridge lietuvių parapijos veikloje, išaugo dideli lietuviai pat-

riotai ir išmoko puikiai lietuviškai kalbėti. Šias eilutes rašančiam teko arčiau susipažinti su šia šeimai, ir kartą vieną iš jų paklausia: "Kokioje tremtinių stovykloje teko Vokietijoje gyventi?" Jis dainavo tada A. Kneizio radijo programoje. Mano didžiam nustebimui jis nusišypsojo ir atsakė: "Juk aš Amerikoje gimiau ir užaugau, bet labai norėčiau pamatyti tą dainų šalį — savo tėvų žemę Lietuvą".

Visi Samalienės sūnūs su lietuviškai kalbėjo tik liet. visai nekreipdami dėmesio, ar tai patiko kitiems amerikonomams. Velionė buvo didelė dainininkė, ir dainos meilę perdavė savo vaikams. Kostas Samalis jau apie 30 metų gražiu bosu gieda chore ir pasirodo įvairiose parapijos šventėse, Izidorius apie 25, o Jonas — apie 15 metų gieda tame pačiame chore. Tai labai reta tokių vyrų Bostone.

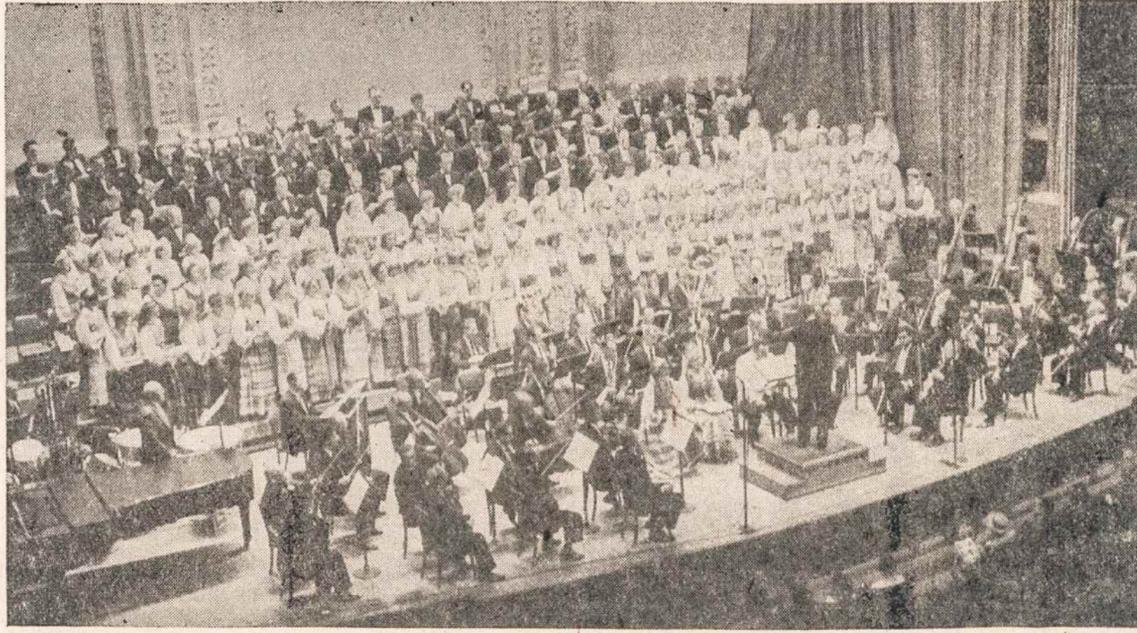
Velionės vyras mirė 1953 m. Pati velionė buvo gero ir ramaus būdo ir turėjo daug draugų. Palaidota rugsėjo 1 iš Cambridge liet. kat. bažnyčios. Gedulingas pamaldas laikė prie 3 altorių: kleb. kun. Pr. Juskaitis, kun. J. Petrauskas, kun. S. Saulėnas. Žmonių buvo pilna bažnyčia. Palaidota šv. Mykolo kapinėse.

Šia proga šv. Petro parapijos choras Bostone reiškia nuoširdžią užuojautą broliams Samaliams: Kostui, Izidoriumi ir Jonui dėl mamytės mirties.

Petras Kaminskas

PASIRENGIA RINKIMAMS Respublikonų pirmininkas Meado Alcorn (kairėje) ir demokratų pirmininkas Paul Butler Washington pasirašė bendrą raštą nevartoti rinkimuose žeminančių šmeištų.

DIDYSIS dainos-muzikos koncertas New Yorke Carnegie salėje. Dalyvavo Čiurlionio ir Dainavos ansambliai, Pirmyn ir Varpo chorai, simfoninis orkestras, solistai. Vaizdas iš pirmos dalies. Diriguoja A. Mikulskis. Nuotr. V. Mazelis.

Didysis dainos - muzikos koncertas New Yorke

PLB seimo metu sekmadienis, rugpjūčio 31, buvo labiausiai užimta diena: pamaldos šv. Patriko katedroje, koncertas, banketas. Daugelis kaip atvyko 10 val. į pamaldas, taip ir negrįžo į savo būstines, nes nebuvo laiko. Visi turėjo skubėti iš vienos vietos į kitą. Skubėti vertė suplaukusi didžiulė minia. Pasinaudami ilgu savaitgalio, net iš tolimiausių miestų suvažiavo daugybė lietuvių. Taip 10 val. buvo pripildyta visa katedra, o dvi valandas prieš koncertą apgulė Carnegie salė. Jei norėjai patekti vidun, surasti savo vietą, tai ir turėjai skubėti, prasiveržti pro minia.

Užgulta Carnegie salė
Visi šaligatviai prie Carnegie salės buvo užtvindyti lietuvių. Vieni, kurie turėjo bilietus iš anksto išsigiję, ieškojo savo pažįstamų bičiulių, suvažiavusių iš įvairiausių Amerikos ir Kanados miestų, gaudė seimo atstovus ir teiravosi: ką jie gero nutarė per tris dienas. Tie, kurie dar nebuvo išsigiję bilietų, skubėjo prie kasos. Kasa vos spėjo pardavinėti bilietus, kurių vos nepritrūko.

Plačiuose salės laiptuose irgi reikėjo veržte veržtis pirmyn. Čia lietuviškos paravinėjos PLB Seimo vadovą. Ten surašytos visos programos, darbotvar-

kės. Iš Vadovo sužinojai visas smulkmenas apie šį koncertą, kuriame dalyvauja Čiurlionio, Dainavos ansambliai, Pirmyn ir Varpo chorai, solistai, simfoninis orkestras, sudarytas iš Symphonie of the Air instrumentalistų.

Chorai suvažiavo iš vakaro. Tai tolimas kelias: iš Chicagos (Dainavos ir Pirmyn), iš Clevelando (Čiurlionio) ir iš Toronto (Varpo choras). Anksčiau atvykti negalėjo, nes visi chorisatai dirba. Tik po darbo jie sėdo į autobusus ir išdundėjo į New Yorką. Čia, išlindę iš autobusų, kai kurie dar nesuskubę apsitvarkyti, susirinko į Carnegie salę repeticijai. Reikėjo suderinti tai, kas išmokta per vasarą. Iš viso choristų buvo apie 200. Repeticijom salė buvo pilnai parengta. Kol visus sulydė, kol parengė koncertui, chorai repetavo iki vidurnakčio. Tačiau visus palaikė jausmas, kad tai pirmas toks koncertas.

Publika irgi nekantraudama laukė šio pasirodymo. Carnegie salėje negalima vėlintis. Tokia čia tvarka. Nors ir buvo pastutinė minutė didžiulės spūstys laiptuose ir koridoriuose, bet žmonės laiku susėdo į savo vietas.

BEDFORD, N. H.

Graži lietuvių šventė
Rugpjūčio 22-23 d. naujai įsikūrus seselių benediktinių vienuolynas atšventė savo pirmąsias metines sukaktuves. Pernai rugpjūčio mėn. dvi lietuviškos benediktinės iš Kauno, gavusios iš Manchesterio vyskupo leidimą, nupirko gražią vietą ūki su trobėmis ir pradėjo kurti naują vienuolyną. Per pirmuosius metus jos jau suspėjo aptvarkyti namą įrengti koplyčią, kurioje jau kasdien laiko mos mišios ir atskiroje patalpoje salė. Savo metinėms atžymėti, seselės, padedant Manchesterio lietuviams, surengė dviejų dienų šventę. Rugpjūčio 22 buvo pašventinta naujoji sodyboje pastatyta didelė graži Lioro Marijos statula. Tą dieną pamaldas laikė, statulą pašventino ir ta proga gražų pamokslą pasakė prel. Pr. Juras, jam asistavo vietos šv. Anselmo Kolegijos profesoriai: tėv. Gerard ir tėv. Praces, SB. Pastarasis pamokslą angliškai pasakė. Po šventinimo iškilnių apie sodybą buvo graži procesija: žmonės ėjo su baltomis lelijomis ir žvakėmis rankose. Dalyvavo nemaža minia žmonių: vien automobilių buvo suvažiavę daugiau 200.

nai lietuviškos dviosios pamokslą pasakė tėv. Waisner, S.J., Bostono Weston Kolegijos profesorius. Pamaldose dalyvavo Nashua kleb. Bacevičius, kun. Vainauskas ir kun. Vaičiūnas. Per mišias solo giedojo p. Daugelienė, kuriai akomponavo jos 13 metų dukrelė Rūta, ir amerikietis p. Nousie, jam akomponavo jo žmona Katerina. Po pamaldų gausiai suvažiavę svečiai gražiai popietę praleido besivaikšindami prie gausiai įrengto bufeto ar bemėgindami savo laimę, dalyvaudami įvairiose loterijose.

Prie šios pirmosios seselių benediktinių šventės — pikniko surengimo daug prisidėjo vietiniai lietuviai ir sveimtautai, o ypačiai: Antanavičiai, Ona Svetik, Vainulevičienė, S. Kisielienė su dukrele, B. Hunkenė, Stark su dukra, St. Aimanantas, G. Divyer, La Fountain, Bessenett, Manchesterio St. Mary's banko direktorius D. Hebert ir k.

Pažymėtina, kad pradėdant rugsėjo 6, kiekvieną savaitgalį pas seseles bus uždaras moterų rekolekcijos, kurias ves jau minėtas tėv. Waisner.

Seselių adresas: Regina Pacis, Benedictine Sisters, Wallace Rd. Bedford, N.H.

Bendri išpūdžiai

Pirmoji dalis

Pirmieji pasirodė orkestro dalyviai ir tuoj pradėjo derinti savo smuikus. Vėliau vienas paskui kitą išėjo vyrų ir sustojusių orkestrų, sudarytas iš Simphonie of the Air instrumentalistų.

Didysis koncertas pradėtas JAV ir Lietuvos himnais. Orkestras ir chorai sustojė ir užgriaudė galingais balsais, prie kurių jungėsi ir vargoani, grojami Jono Žuko.

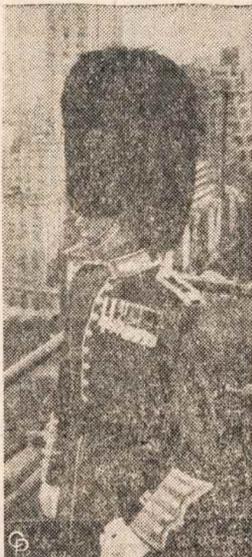
Alfonas Mikulskis vedė visą pirmąją dalį, kur buvo sutelkti patys sunkiausi kūriniai. Čia ir orkestras išsitiesęs vinguriavo saldžiabalsiais smuikais trenkė trimitais, dundėjo būgnais; čia ir choras giedojo visa jėga ir solistai skardeno savo balsais. Tie solistai buvo: Juzė Krištolaitytė, Aldona Stempuzienė, Valdemaras Šalna (vietoji neatvykusio St. Baranausko) ir Algirdas Brazis.

Salėje buvo kiek karštoka. Choristai vėdinosi gaidomis. Tik muzikantai, įsikibę į instrumentus, neturėjo rankų prakaitui braukti.

Per petrauką vėl visi koridoriai užsigrūdo, žmonės norėjo atsikvėpti, atsigaiivinti nuo karščio.

Antroji dalis

Antroji dalis pradėta su tyla vargonų muzika. Jonas Zu-

JOHN JOHNSTON, granadierių sargybu vadovs Londone, atvyko į Ameriką. Čia ji matome New Yorke ant viešbučio stogo. Jis aplankys JAV ir Kanadą.

kas, frakuotas, sėdėjo prie vargonų ir iš jų išgavo lietuviškų melodijų pyne.

Tada scenon įžengė dirigentas — Kazys Steponavičius ir audringais mostais vedė koncertą. Čia pasirodė solistai su atskromis dainomis, palydėti orkestru. Koncertas baigtas "Lietuviais esame mes gimę".

Po koncerto žmonės greit išsiskirstė. Dar buvo banketas, į kurį irgi negalėjo vėlintis Choristai turėjo bendrą vakarienę Aušros Vartų parapijos salėje, kur jų laukė patiesi stalai ir alutis. Čia pasakyta keletas kalbų pasidžiaugta laimėjimais, o choristai pratęsė koncertą, padidindami dar daugybę gražių dainų.

Jų vakarienė ilgokai užsitęsė. Po vaišių, vieni tą patį vakarą kiti sekantį rytmetį, išskubėjo į savo tolimus miestus. Ką jie išsivežė: gerus ar vidutinius pirsiminimus? Gal ko ir trūko, bet visų choristų darbas ir jų didelės pastangos tikrai visus džiugino.

A.D.

Lawrence, Mass.

Parapijos piknikas, sutraukęs daug lankytojų, davė 1335 dol. pelno. Parapijos klebonas prel. Pr. Juras padėjo pikniko organizatoriams, darbuotojams ir aukotojams.

Parapijos mokykla ir vaikų darželis pradėjo darbą rugsėjo 5. Prel. P. Juras, kuris yra mokyklos direktorius, atlaikė mišias. Šiomet į mokyklą išrašė apie 200 vaikų. Buvusi mokyklos viršininkė sesuo Cecilija yra išrinkta Nukryžiuotojo Jėzaus seserų vienuolyno motina generale ir apsigyveno Brocktone. Naujoji mokyklos vedėja yra sesuo Inkarnata, jos pagalbininkės: sesuo Rikarda ir sesuo Vincenta. Mokykla turi knygyną, kur yra apie 2000 knygų, jų tarpe ir lietuviškos knygos. Taip pat yra virtuvė ir valgykla vaikams. Nors mokyklos patalpos yra erdvi, bet klebonas rūpinasi pristatyti dar vieną pastatą, kur būtų įrengta svetainė vaikams.

Brocktona, kur buvo Nukryžiuotojo Jėzaus seselių piknikas, iš Lawrence važiuo autobusas. Taip pat ir į Marianapolį, kur vyko Siluvos šventė, suorganizuotas autobusas.

Šv. Vardo vyrų choras pradėjo repeticijas, ruošdamas naują programą, kurią išpildys mišijų metu Bostone, kur, ruošiant Lawrence dieną. Programa bus perduodama per televiziją. Šalia lotyniškų motetų bus išpildytas ir Juozo Gruodžio "Tėvė mūsų" lietuviškai. Repeticijos sutraukia nemažą vyrų.

S.J.

DIDELĖS STATYBOS JUOZAPO MARIJOS VILOJE

Prieš dvejus metus, Juozapo Marijos viloje, Newtown, Pa. įvyko žemės prakasimo iškilnės: didelės statyboms. Tomis simbolinėmis apiegomis šv. Kazimiero sesers pareiškė savo pasiryžimą čia pastatyti naujus mergaičių aukštesniosios mokyklos rūmus, seserų vienuolyną, koplyčią ir senelių prieglaudą.

Jau praėjusių metų pradžioje vilos aukštesnioji mokykla persikėlė į naujus, puikiai įrengtus, visomis moderniomis mokyklos priemonėmis aprūpintus rūmus. Per trejus metus mokinių skaičius iš 30 pakilo į 300. Nėra abejonės, kad po kitų dvejų — trejų metų jų bus pilni 500. Tokiam skaičiui mokykla yra statyta. Atsiet, pirmoji statybos dalis jau yra baigta. Mokykla kaštavo apie milijoną dolerių.

Šiomet liepos mėnesio pabaigoje panašiomis simbolinėmis žemės prakasimo ir pašventinimo apeigomis buvo pradėta antroji statybos dalis.

Po kokių dvejų metų vila turi praturtėti nauju seserų vienuolynu, koplyčia ir senelių prieglauda. Nors sakoma, kad, kas nestato, griauja, tačiau būtų neįsimintinga ką be aiškiau reikalo statyti. Jeigu tad šv. Kazimiero sesers, nežiūrint didelių reikalų kitose jų darbo vietose, vis dėlto pasiryžo šią statybą vykdyti, tai yra ženklas, kad ji čia būtinai reikalinga. Amerikos rytuose gyvai yra reikalinga lietuviams senelių prieglauda. Daug senelių jos jau senai laukte laukia. Taip sparčiai augant mokyklai, kasmet didėja seserų mokytojų skaičius, be to nemaža jų reikia seneliams aptarnauti. Reikalingas tad seserims naujas vienuolynas, ypač, kad senojo seserų namo reikės mergaičių bendrabučiui praplėsti. Savaime suprantama, kad seserim, seneliams ir mokinėms yra būtini pakankamai erdvūs maldos namai.

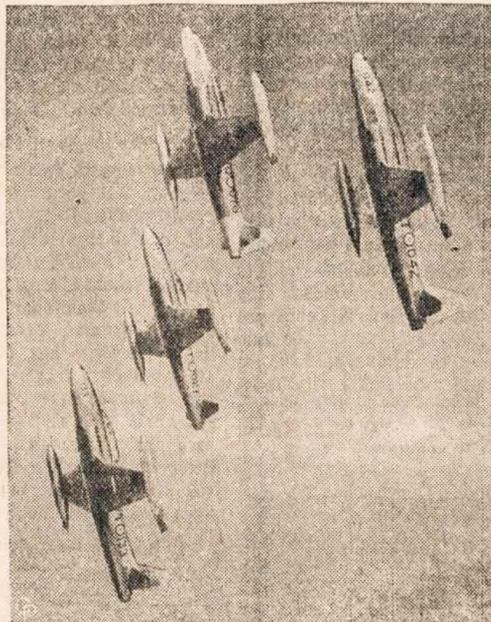
Visi trys pastatai — senelių prieglauda, vienuolynas ir koplyčia — statomi iškart. Statybą vykdo inžinieriaus J. Augustinavičiaus vadovaujama "Neries" būvė. Milijono ir trijų šimtų tūkstančių vertės statyba bet kam nepatiksima. Garbė tad inžinieriai Augustinavičiui kuris savo atliktais ir vykdomais darbais Clevelande, Putname, Chicagoje, tokio pasitikėjimo nusipelnė. Seseris Kazimierietė gi parodė, kad ir lietuvių darbas galima iš kitų išskirti, jeigu jis to yra vertas. Tai labai džiugus reiškinys.

Prieglauda talpys 100 senelių. Be to bus tinkamos vietos kokių 10 senelių lietuvių kunigu.

Sios rūšies statybos privalėtų žavėti mūsų katalikišką visuomenę seselių kazimierietėjų ryžtumu ir pasiaukojimu. Užemusios atsakomiausias katalikiškosios veiklos barus — mokymą, auklėjimą ir labdarystę, jos veržiasi į gyvenimą moderniausiomis priemonėmis, padėjos dėl to net mažų, sau leistinų patogumų atsisąžadamos, o viską savo mielom mokyklom, ligoninėm ir prieglaudom aukdojamos.

Katalikų visuomenei tačiau "e pakanka tokia seselių veikla tik žavėtis, o ištiesti joms pagalbos ranką. Kiekvienam yra aišku, kad tokie darbai yra reikalingi milijonių lietuvių. Seselės bus, dėkingos už diekvienu auką. Čia aukoti tikrai yra verta. Su gilia padėka ir tvirtomis garantijomis bus priimta ir mokykla, jei tik mažesniais kaip bankų procentais būtų duodama. Tikrai išmintingas ir garbingas savo pinigų įdėjimas ir apraudamas! Nelaukime ta, kol sesers kazimierietės pails bėstatydamos, nes kas greit duoda, dukart tiek duoda.

M.R.

KANADOS lėktuvai (džetai) iš skraidymo mokyklos Trentone rengiasi aviacijos šventei, kurioje dalyvaus ir JAV lėktuvai.

STOUGHTON, MASS.

Darbo diena, (rugs. 1), buvo suruostas Nukryžiuotojo Jėzaus seserų vienuolyno (Brockton, Mass.) naujai piknikas. Visos plačios apylinkės lietuvių kolonijos buvo atstovaujamos gausaus lietuvių būrio. Atskiros kolonijos turėjo savo statulius prie kurių gražiai linksminosi ir maloniai svečiavosi.

Programoje įvairiems žaidimams vadovavo A. Raila, Raila, jr., Railienė Martinkai, Būnavičiūtė ir Cenciūtė.

Kaz. Pakštys, iš Rosindale, laimėjo naują "Phillips" firmos radijo aparatą. Bilieto numeris 450. Jį galės atsiimti iš Nukryžiuotojo Jėzaus seserų vienuolyno, Brockton, Mass. 261 That-

cher St. Komisiją radijo laimėjimui sudarė: ses. Fidelė, adv. Dr. Young, St. Raila ir A. Martinkus.

Aukų surinkta 21.45 dol. Po 1 dol. aukojo: H. Lignaitis, V. Rafalko, C.J. DAus, W. Antonionis, J. Carabatsos, P. Stočkus, S. Kazimieras, M. Samler, G. Svirnelis, B. Wells, W. Labony, F. Podush, S. Sames 2 dol. M. Vembrė 3 dol. Po 50 centų: R. V. Acan, E. Fluzzetti, P. Wallent, J. Grant, Cappy, R. Dean. Kiti po mažiau.

Piknikavimui oras pasitaikė labai gražus. Visi gražiai praleidė dieną skirtęsi patenkinti į namus.

IŠ VISUR

● **I Balso seimą**, kuris bus lapkričio 29-30 d.d. Newark, N. J., iš Vokietijos atvyksta Tėv. Alfonsas Bernatonis ir įdarys pranešimą apie Vokietijos Lietuvos gyvenimą. Atvyksta kaip laivo kapelionas J. J. 10.

● **Vysk. V. Brizgys** spalio mėn. išvyksta į Pietų Ameriką, kur aplankys lietuvių kolonijas ir suteiks Sutvirtinimo sakramentą.

● **Jannimo stovykloje** prie Detroito įkurtas lietuviškas knygynėlis. Knygų jau sutelkta apie 400. Knygynėliu rūpinasi Detroito ateitininkai sendraugiai.

● **Detroito** plačiu mastu vykdomas Lietuvos žurnalo vėjus. Sudarytas garbės komitetas, į kurį įeina: Alė Rūta Nakaitė-Arbačiauskienė, kun. dr. I. Boreišis, J. Černius, dr. A. Damašis, inž. J. Gaižutis, dr. V. Majauskas, F. Motuzas, E. Paurazienė ir dr. T. Žiūraitis, O.P. Darbo komitetą sudaro: D. Bulgarauskaitė, V. Pajaujytė, D. Šeputaitė, M. Gilydis, J. Kirvelaitis, J. Polikaitis ir S. Šimoliūnas. Visas žurnalo reikalais kreipėtis į Justiną Kirvelaitį, 9628 Broad St., tel. TE 4-1941. Lapkričio 22 ruošiamas vakaras, kurio visos pajamos skiriamos žurnalo leidimui.

● **Prudencija Bičkienė**, išvykusi į Italiją kaip Amerikos Opera Audition ir dainavusi Milano operoje Toscos titulinę partiją, jau sugrįžo į Ameriką. Į New Yorką atskrido PLB seimo metu.

● **Sol. Stasys Baranauskas** sulietuvino savo pavardę ir pasivadino Baru. Rugpjūčio 23 jis dalyvavo Chicagos metiniame festivalyje ir vyrų grupėje laimėjo pirmąją vietą. Ta proga Chicago Sunday Tribune įsidėjo platoką aprašymą, kuriame supažindina su St. Baro praeitimi, pavaizduoja jo dainininko karjerą.

● **Čiurlionio ansamblio** ir Grandinėlių nuotrauką įsidėjo Clevelande leidžiamas Plain Dealer sekmadieninis priedas "Pictorial Magazine". Nuotrauka įdėta pirmame puslapyje, spalvota. Laikraščio tiražas 500,000, tad lietuviams padaryta didelė reklama.

● **Kunigų Vienybės** seimas bus rugsėjo 25 d. New Yorke. Statlerio viešbutyje. Seimo posėdžiai prasidės 10 val.

● **Bankstowno**, Australijoje, lietuvių Namų statyta eina į pabaigą. Namai pastatyti pačių lietuvių darbu ir aukomis.

● **Sydnejaus**, Australijoje, lietuvių Caritas per visą rugpjūčio mėnesį ir iki rugsėjo 15 renka drabužius, avalynę ir pinigines aukas Vokietijoje ir Austrijoje gyvenantiems lietuviams paremti.

● **Kun. Jonas Vytautas Bulaitis** liepos 20 laikė primicijas Londone. Jis ten ir gimė. mokslus baigė Romoje. Naujasis kunigas yra įsikardinauęs į Kaišiadorių vyskupiją ir šventinimų proga gavo vysk. T. Matulionio pasveikinimą.

STUDIJŲ KLUBŲ SĄSKRYDIS

Lietuvių krikščioniškosios demokratijos studijų klubų III-sis suvažiavimas — savaitgalio sąskrydis įvyks rugsėjo 13-14. Sigla las Resort, Watervliet, Mich., prie Paw Paw ežero. Suvažiavime bus aptarti klubų veiklos reikalai ir ateities darbo gairės. Yra numatyta visa eilė įvairių pramogų. Sąskrydyje dalyvaus nariai, bičiuliai ir bendraminčiai iš Clevelando, Chicago, New Yorke ir kt. Suvažiavimui bus pateiktas priimti klubų statutas, renkama nauja centro valdyba, pasitarta jaunimo politinio lavinimosi ir kitais klausimais.

Mik.

Margos žinios

Vedybos už akių

Vatikane šiom dienom būvo sprendžiama keista vedybų byla. Pietų Italijos mergaitė Antonietta Penzio per laiškus susipažino 1954 su vienu italu emigrantu, kuris gyvena Brazilijoje. Sutiko už jo tekėti ir sudarė aktus jo nemačiusi, tik iš fotografijos pažinusi. Kai nuvyko į Braziliją pas savo vyrą, rado ant kranto jos belaukiantį visai sudribsų senį. Jis, pasirodė, buvo atsiuntęs ne savo foto. Vatikano sacra rota pripažino, kad čia nebūta jokių vedybų.

Prieš lokį su piūklu

Minnesotoj Arnold Anderson miške piovė medžius. Staiga išgirdo užpakaly kažką murmant. Atsisuko — už poros žingsnių ant dviejų kojų stovi lokys ir taikstosi paimti jį į glėbį. Malakakirtys ir brūkštelėjo iš visų jėgų piūklą per ištemptą pilvą. Kai jis atgavo sąmonę, pasijuto, kad jis guli po lokių kojų, kuri sveria 200 svarų, o lokys negvas su paleistais viduriais.

Barzda sukludė tranzitą

Vakaru Berlyno vienas piliētis šią vasarą atostogas praleido vakaru Vokietijoje. Ten jis užsiaugino ir barzdą. Kai norėjo grižti atgal, rytų Vokietijos milicija jo nepraleido, nes pasofotografijoje jis buvo be barzdos.

Kai pavardės susimaišo

Šveicarijoje atominėje konferencijoje dalyvavo iš Amerikos fizikas dr. Edward Teller ir kongresmanas dr. Liudvikas Teller. Atsitiko taip, kad ant-rasis apsigyveno tame pat viešbuty ir tane pat kambary, kur buvo apsistojęs, o paskui išsikėlė pirmasis. Nesusiipratimai prasidėjo, kai sveltinėjimais abu Tellerius ir kongresmaną apipylė fizikos klausimais.

Iš pradžių kongresmans, juristas Telleris aiškino, kad jis nesąs fizikas Telleris, bet kai nusibodo, ryžosi nebesiaiskinti, o atsakinėti į fizikos klausimus taip, kaip jam atrodo. Jį pavyzdžiui, klausė: kaip jis magnetinį hidrodinaminį judesį perkelia į plazmos daleles, nesumažindamas energijos. Kongresmanas trumpai pagalvojęs atsako: klausimas dar reikalingas tolimesnio tyrinėjimo. Jį vėl klausia: kada šiluminė atominė jėga bus pritaikyta pramonėje. O jis greitai suranda atsakymą: gal būt 22 šimtmetyje.

AUKSO MINTYS

— Seniau jaunieji mokėsi iš senųjų išminties, dabar senieji mokosi iš jaunųjų kai kurių kvailių.

— Visame pasauly geros sekretorės neturi ramybės, iki virsta blogom šeiminiškėm.

— Kai kurios modernios moterys prie savo modernios virtutės padargų priskiria ir vyrus.

— Yra pasulyje geros ir blogos lovos. Geras lovas žmonės surinko i savo namus, blogas lova surinko viešbučiai.

— Senam žmogui lengviau yra pagundai atsispirti, negu pagundą surasti.

— Maloniausi vaikai yra tame amžiuje, kada jie yra jau perdideli, kad nakti verktu, bet per maži, kad skolintųsi tėvo automobilį ar mamos suknelę.

— Psichiatras yra žmogus, kuriam reikia mokėti už tai, kad jis klausia tokių kvailių dalyku, kurių klausia kvailiausia žmona, nemokamai.

Kad būtų linksmiau

Gatvių sankryžoje automobilis kaukdamas sustojo prie pat keleivio nosies. Sėdįs prie vairo perpykęs susuko:

— Jūs pėstieji einate taip, lyg būtų galima jūsų žingsnius girdėti.

— O jūs, automobilio vairuotojai, lekiate taip lyg būtumėt išsimokėję savo automobilius, — atkirto pėščias praeivis.

Saulės apšaudymas

Atsiekus kosminius greičius, kurie reguliuoja dangaus mechaniką, jau atveriamos durys į naują erdvės susisiekimą. Satelitų amžius pradėjo kalbą apie kelionę į mėnulį ir kitas dangaus planetas. Bandymai apšaudyti mėnulį jau pradėti ir reikiama manyti neliks be pasekmių.

Lengviausia tačiau apšaudyti saulę. Ji turi nepaprastai didelę traukiamąją jėgą. Savo traukoje ji išlaiko ne tik mūsų žemę, bet ir Neptūną, kuris tris kartus dar toliau nuo saulės jėgu mūsų žemę nesukristų tokių tokių didelių greičių (30 km. per sek.) apie saulę, tai ji tuoj imtų kristi į saulę. Kaip akmenukas suka mas virbelėje stengiasi nusikristi, taip ir mūsų žemė stengiasi atsipalėti nuo saulės, tik saulės traukiamoji jėga nepaleidžia. Tokiu būdu jėgos išsilygina, ir mes darome apie saulę vis tą ratą. Jeigu saulės masė netektų traukiamosios jėgos, tai mes su visa žeme nuskrustumė tolyn į erdvę. Kitu atveju, jeigu žemė sustotų skridusi, o saulė vistik trauktų, tai žemė tuoj pasileistų kristi į saulę.

Kaip matome, paleisti sviedinį į saulę nėra sunku. Pirmiausia jį reikia paleisti tokiu greičiu, kioku skrenda mūsų žemė, t. y. apie 30 km. per sekundę. Jį reikia leisti priešinga kryptimi, negu žemė skrenda. Tuomet sviedinys pasilikis erdvėje stovėti vietoje. Saulės trauka jį tuoj pagaus, ir jis ims kristi į ją. Jokios varomosios galios sviediniui nebereikės nes jis tiesiog pats kris į saulę.

Kitas dar klausimas, ar žemė jį nenutrauks atgal prie savęs? Žiūrint, kieno bus didesnė traukiamoji jėga—saulės ar žemės, Traukiamoji jėga arba gravitacija priklauso nuo kūno masės ir atstumo. Saulės masė yra apie 300.000 kartų didesnė už žemės masę. Tiek pat kartų bus didesnė ir saulės traukiamoji jėga. Kas ant žemės sveria vieną kilogramą, tai ant saulės svers 300 tonų. Neįsivaizduojamas svoris!

Didelę reikšmę turi ir atstumas. Mes nuo žemės centro stovime apie 6000 km. atstume. Jeigu nuo paviršiaus pakiltume dar 6000 km., t. y. į dvigubą atstumą, tai mūsų svoris sumažėtų 4 kartus. Yra taisyklė, kad gravitacija mažėja atstumo kvadratu. Saulės trauka žemės atstume bus žymiai sumažėjus. Nuo žemės iki saulės yra 149 mil. km. Saulės radiusas arba nuo jos paviršiaus iki centro yra 696.000 km. Taigi, saulė nuo žemės yra nutolusi apie 200 jos radiusų arba tiek kartų. Todėl jos trauka žemės atstume yra sumažėjus 40.000 kartų. Tačiau saulės paviršiuje jos trauka yra

MAZOJĖ MERGAITĖ verkia New Yorko International aerodrome, kad jos žaislai supakuoti ir skrenda drauge į Vokietiją

didesnė 300.000 negu žemės. Tai vistiek saulės trauka ir žemės. Tai vistiek saulės trauka ir žemės atstumo lieka didesnė beveik 8 kartus, negu žemės trauka jos paviršiuje. Tik sviedinį išmesk pakankamu greičiu, kuris panaikintų žemės skridimo greitį, ir žemė jo daugiau nebepritrauks. Nereiks čia jokio taikinio ir jokios varomosios jėgos, kad sviedinys atsikurtų saulėje. Jis skris į saulę dar greičiau, negu išmestas akmenukas krinta į žemę. Jo greitis vis didės, nuo saulės spindulių ims kaistis ir galiausia išstips ir liks tokiu pat šviečiančiu kūnu, kaip ir pati saulė. Tokių sviedinių į saulę krinta kasdien. Meteorai skrenda kaip anglis ir krosnį ir papildo saulės išspinduliuojamą medžiagą.

Kalbėjome, kad mes su visa žeme skrendame nepaprastu greičiu — kaip kulipka. Tačiau nė vėjas iš tos pusės nepučia, kuria kryptimi skrendame. Greičio neįjaučiame tik todėl, kad

skrendame tuščioje erdvėje ir vis tuo pačiu greičiu. Traukinyje taip pat galime vaikščioti, neįjaušdami, kuria kryptimi važiuojame, nei koku greičiu. Jeigu traukinys stapteltų, tuoj pajustumė, o gal atsitrunktumė ir į sieną. Taip yra ir su žeme. Tuščioj erdvėj niekas netrukdo ją skristi ir niekas vėjo nekalia. Nors ir mažos oro dalelės, bet ir tos nekludomai skrenda tuo pačiu greičiu. Taip iš aplinkinių daiktų mes joku būdu negalime susivokti, kuria kryptimi skrenda mūsų žemė.

Nustatyt žemės skridimo kryptį galime tik iš pačios saulės ir žvaigždžių. Skrendame ratu apie saulę. Todėl atsigręžę veidu į saulę ir išskietę rankas, jomis apytikriai parodysime žemės orbitos kryptį. Žiemos ar vasaros vidurdienį ta kryptį parodysim gana tiksliai, tik dar neaišku, ar mūsų žemė skrenda dešinės ar kairės kryptimi. Šito patikrinti nepajėgsime. Reikia pasakyti, kad mūsų dešinė rodys skridimo kryptį. Tai patikrinama tik iš stebimų žvaigždžių.

Kaip matome, paleisti sviedinį į saulę nėra taip sunku. Svar-

biausia, sviediniui duoti pakankamą greitį, kuris jau satelituose pasiektas. Šito tačiau nebandoma, kadangi nėra jokios naudos. Gal tik būtų bandymas, kokio pakaktų greičio, kad sviedinys į žemę daugiau nebegrižtų.

Daug sunkiau sviedinį paleisti į mėnulį, negu į saulę. Čia reikia didelės varomosios galios, kol sviedinys pajus mėnulio trauką ir pradės į jį kristi. Šiaip didžiąją kelio dalį sviedinį trauks daugiau žemė, negu mėnulis. Galėtų pasinaudoti ir saulės traukiamąja galia. Reikėtų leisti sviedinį panašiai kaip į saulę ir tuo metu, kai pakeliui yra mėnulis (jaunas mėnuo). Tačiau sunku apskaičiuoti, ar sviedinys bėpataikys į mėnulį.

Erdvės keliuose, kaip matome, galima pasinaudoti dangaus kūnų traukiamąja jėga, lyg varomuoju motoru, bet reikalingas tikslus pradinis greitis ir tiksliai kryptis. Čia dar ilgai mokslininkai turės sukli galvas, kol neperkama dangaus mechanikos jėgą pakinkys erdvės susisiekimui.

K.P. Vaseris

NADINE NUTLEY, 20 metų, iš Paradise, Wash., buvo pakelyje pradingusi. Sugrįžus į namus, sveikina tėvai.

Pabaltijo studentų suvažiavimas

Koenigsteine prie Frankfurto Vokietijoje, rugpiučio 5-9 d.d. įvyko pabaltiečių studentų, gyvenančių V. Vokietijoje, suvažiavimas. Iš viso dalyvavo apie 10 studentų; dėja, lietuvių buvo mažiausiai. Be to, dar apsilankė įvairių svečių. Suvažiavimui įdomi steigmena buvo neseniai iš Lietuvos atvykusio buvusio politinio kalnio ir Sibiro tremtinio atsilankymas. Jis pareiškė, kad nežiūrint komunistų pastangų patraukti jaunimą į savo pusę, lietuviai moksliniai ir studentai lieka ištikimi savo tautiniam įsitikinimui.

Suvažiavime išklaudyta paskaitų, kuriose aptarti bendri reikalai. Kilo gyvos diskusijos dėl Pabaltijo tautų apsigyjimo idėjos. Jaunimas skatinamas labia bendradarbiauti, įkurti savosios kultūros studijų centrus, kur būtų perteikiamos žinios, neprieinamos svetimos aukštos mokyklose.

Paskutinę suvažiavimo dieną posėdžiavo atskirų tautybių studentų organizacijos. Vokietijos Lietuvių Studentų Sąjungos posėdį atidarė pirmininkas Bylaitis. Iš diskusijų paaiškėjo, kad ne visi lietuviai studentai jungiasi į Sąjungos veiklą.

ŠV. PRANCIŠKAUS SESERŲ RĖMĖJŲ SEIMAS

Pittsburgh, Pa.

mėjus tęsti savo gerą darbą ir remti visus seselių užsimojimus. Generalė Motina M. Loyola, sveikindama dalyvius, kurių skaičius šiame žymiai sumažėjo, nuoširdžiai dėkojo už ligšiol visų darbų rėmimą ir prašė ypatingai dabar padėti išbristi iš didelės skolos, kurią

Sekmadieny, rugpiučio 31, 2:30 val. p.p., Dievo Apvaizdos Katalyje, Pittsburgh, įvyko apylinkės skyrių Švento Pranciškaus Seserų Vienuolyno rėmėjų XXVII-tas seimas.

Kun. J.V. Skripkus, vienuolyno kapelionas ir Pittsburgho apskrities rėmėjų dvasios vadas, pradėjęs šį seimą su malda, sveikino dalyvius ir ragino rė-

būtinai reikėjo užtraukti statybos reikalams. Motinėle reišė didelį pasitikėjimą rėmėjų pastangoms, geradarių susipratimui ir atjautimui, o ypatingai pabrėžė atsidavimą Dievo Apvaizdai, kurios vardu pavesta ir pavadinta ši kongregacija ir šis kalnelis, Šv. Pranciškaus Seserų centras. Seselės prašo Dievo Apvaizdos globoti ir laiminti visus—visas vienuolyno rėmėjus—jas.

I amžinus narius rėmėjus įsirašė United Lithuanian Organization of Western Pennsylvania. Taipgi įrašyta į amžinus narius Lietuvoje likusi 79 metų V. Količienės marmytė. Ši veikli visuomeninkė, pritarinama visiems sumanymams ir uoliai ragindama visus stipriai laikytis vieningoj veikloj, sutiko pirmininkauti šiais metais apylinkės rėmėjų skyriams. Chicago apskrities pirmininkė, Anastazija Snarskienė, su savo dukra, ne tik dalyvavo seime bet ir auka prisidėjo.

Bankete dalyvavo seimo nariai ir gausus skaičius svečių, o taip pat svečiai iš Chicagos A.S. Kanapackai su savo dukrele Frances. Visi skaniai pasivaishė, sudainavę visą eilę lietuviškų dainų, skirstėsi linksmi į savo namus.

OMAHA, NEBRASKA

Sugrįžo į lietuvių rankas

Prieš 50 metų Uvikių šeima pastatė išpūdingą namą su 17 kambarių ir krautuve. Tai buvo lyg lietuvių viešbutis. Vieni ten gyveno, kiti krautuveje pirkosi, tretį rengė susirinkimus. Lalkui bėgant jaunesni Uvikių šeimos nariai išvyko kitur gyventi mirė Kotryna Uvikienė, taip svetimtaučiai nupirko šį namą. Iš jo taip ir išnyko lietuvių kalba. Dabar prieš keletą mėnesių Jonas ir Marijona Adomoniai nupirko tą namą. Lietuviai vėl pradėjo kambarius nuomoti, ir vėl girdis lietuvių kalba.

Pasiekėme tikslą

Rugpiučio 24 galėjome pasidžiaugti, kai po trečio parengimo sukėlėme 10 tūstančių dol. naujai Ryan aukštesniajai mokyklai, kuri jau veikia ir auklėja jaunimą. Ypač pasidarbavo Jurgis Damijonaitis, Benediktas Cejauskas, Vytautas Gaidelis, Vytautas Cejauskas, Algimantas Antanėlis, Jurgis Černius, Paul Faur ir daug mergaičių. Kai kurie aukėjo dovanas, kad parengimas pasiektų. Južgis Bazar davė net tris dėžes alyvos automobiliams. Laimėtojai jos užteks visiems metams.

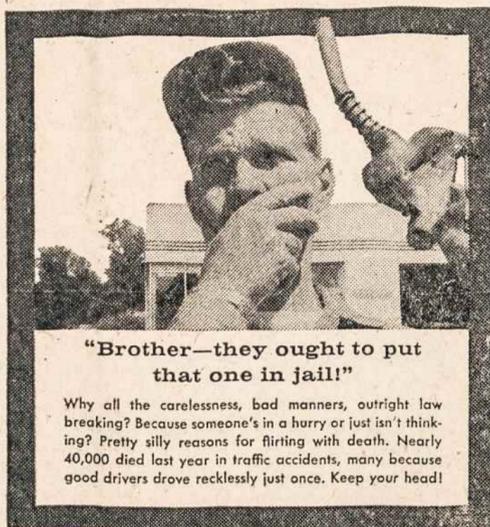
Istojo į vienuolyną

Mūsų vargonininkė dukte, Paula Guto-ki, labai gerai mokėsi. Baigdama Notra Dama akademiją, buvo pirmoji mokinė ir gavo šiuo metų studijuoti Duchene kolegijoje. Tačiau ji paliko viską ir istojo į pranciškėčių vienuolyną. Viskas gera, tik gaila, kad naujai įstoko lietuvaiečių vienuolyno. Juk ir mums reikia pasiatuojančių vienuolių. Taip pat į Chicago pas kazimierietes išvyko Rosemarija McGinn ir Paulina Bogasn.

Paskutinė yra našlaitė, neturi tėvo, o motina liginis. Norėdama užsidirbti pinigų kelionei, per vasarą prižiūrėjo kitų vaikų. Pasisekimo ir ištvermės visoms trims mergaitėms.

Mirė

Rugpiučio 4 mirė Feliksas Petronis. Jis ilgai gyveno Omahoje ir turėjo daug draugų. Buvo ilgus metus Sv. Antano draugijos pirmininkas, dalyvavo lietuvių parengimuose. Iš Lietuvos vyriausybės jis buvo gavęs Vy-

"Brother—they ought to put that one in jail!"

Why all the carelessness, bad manners, outright law breaking? Because someone's in a hurry or just isn't thinking? Pretty silly reasons for flirting with death. Nearly 40,000 died last year in traffic accidents, many because good drivers drove recklessly just once. Keep your head!

Help stop senseless killing. Drive safely. Insist on strict law enforcement. Support your local Safety Council. Where traffic laws are strictly enforced, deaths go down.

Published in an effort to save lives, in cooperation with The National Safety Council and The Advertising Council.

NEWSPAPER AD MAT NO. 5-203-8—150 LINES

IŠPARDAVIMAS—PROGA!

Visą LIEPOS mėn. išparduodami dideli kiekiai importuotų ir kitų

VILNONIŲ MEDŽIAGŲ

gaunamų 3 krautuve pačios didžiausios ir tos rūšies vienintelės firmos

S. BECKENSTEIN, Inc.,

118-125-130 ORCHARD ST., GR 5-4525
COR. DELANCEY, N. Y. C.

S. Beckensteino krautuve kalbama rusiškai, lenkiškai ir ukrainiškai KRAUTUVĖS ATVIROS KASDIEN IR SEKMADIENIAIS, IŠSKYRUS SEŠTADIENIUS, NUO 9 RYTO IKI 6:30 VAKARO

Pradžiginukite savo gimines ir artimuosius

LIETUVOJE, LATVIJOJE, ESTIJOJE, GUDIJOJE, UKRAINOJE IR UŽKARPAČIO RUSIJOJE!

Paslysk jiem vilnones atlaikas suknelėm, eilutėm, apsiaustam Muitas už vilnones atlaikas yra mažesnis, negu už pasiūtas sukneles Vilnones medžiagas iš ritinių ir atlaikas pačiom prైనamiasiom kainom visam mieste jums sūlo 3 stambios krautuves

Atsineškite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas

MEDŽIAGOS Į LIETUVĄ

Turime medžiagų vyrų ir moterų rūbams; vilnones bei šilkinės medžiagos moterų suknelėms ir skaroms. Visa, ką norite siųsti į Lietuvą gausite:

I. CIGMAN, INC.

161 Orchard Street, New York 2, N. Y. Telef. GR 5-0160

Kalbame rusiškai, lenkiškai, vokiškai ir lietuviškai. Atdara šokiadieniais, šeštad. bei sekmad.

SIUNTINIAMS Į LIETUVĄ!

Tamsta rasī didelį pasirinkimą vilnionių medžiagų vyrų kostiumams ir švarkams, moterų eilutėms, suknelėms bei švarkams. Mašyvos ir rayoninės medžiagos parduodamos griežtai urmo (wholesale) kainomis.

K and K FABRICS

1158 East Jersey Street, Elizabeth, N. J.

PRIE CITY SAVINGS BANK Tel. EL 4-1111

ATDARAS KETVIRTADIENIAIS IKI 9 VAL. VAKARO Mūsų kainos vyrų drabužiams prasideda nuo 9.50 už pilną eilutę

JUOZO IR IZABELĖS MISONŲ

RAY'S LIQUOR STORE

Galima gauti įvairiausios rūšies amerikiečių ir importuotų gėrimų. Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno.

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.

Telefonas: Virginia 3-3544

SACHMATAI

Veda K. Merkis

Lietuviai šachmatininkai pr. savaitę rungsi dviejuose frontuose: Povilas Vaitonis — Kanados "Open" pirmenybėse; Merkis, Šveikauskas, Giedraitis, Kuodis, Makaitis, Vilkas — Naujosios Anglijos p-bėse, Bostone. Iš Kanados pirmenybių žinių dar neturime, o N. Anglijos p-bes, antrus metus iš eilės laimėjo meistras O. Popovych, Boston, Mass. Jis sukorė 7-0 taškų, antroji vietaj Shelby Lyman su 6-1. Kazys Merkis ir Gediminas Šveikauskas atsistojo grupėje po 4-3 taškų, drauge su Massachusettso ir Bostono meistrui J. Curdo, dr. J. Keilsonu ir kitais.

Albertas Gedraitis iš Naujagatuck, Conn., laimėjo pirmą vietą B klasėje, surinkęs 6-1 taškų. Mūsų jaunieji: Algis Makaitis 13 metų ir Gediminas Kuodis 14 metų surinko garbingą vidurį 3½-3½.

P-bėse dalyvavo 45 žaidėjai A klasėje ir 15 — B klasėje. A. Gedraitis 1955-6 m. dalyvavo Bostono tarpklubinėse pir-

menybėse, žaisdamas So. Bostono lietuvių B komandoje.

Po pirmenybių įvykusiame bankete buvo išdalintos dovanos N. Anglijos laimėtojams ir drauge buvo įteikta So. Bostono lietuvių pereinamoji dovana didžiojo Bostono p-bių laimėtojams: J. Curdo ir J. Goldsteinui. Bostono p-bėse trečią vietą pasidalino K. Merkis ir Shelby Lyman, o Gediminas Kuodis buvo pirmos vietos laimėtojas B klasėje.

Jugoslavijoje, tarpzoninėse p-bėse tebeįvyksta Sovietų didmeistrai: Petrosian ir Tal su 10½-4½ taškų. 15-metis Bobby Fischer eina su 7½-5½ taškų, vengras Benko iš Clevelando su 8-6, Sherwinas su 5-7, o Kanados Geza Fuster turi 2 tš. (iš 15).

P. Vaitonis, laimėdamas Ontario p-bes su 8-0 taškų, pakeičia sudorą vengrą Geza Fusterį, kuris dabar dalyvauja tarpzoninėse p-bėse. Baltais lošė Vaitonis, juodais Fusteris.

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Žf3 Žf6 4.e3 e6 5.Žc3 Žbd7 6.Vc2 Rd6 7.e4 d:e 8.Ž:e4 Ž:c2 9.V:Ž Rb4+ 10.Rd2 R:R+ 11.Ž:R 0-0 12.0-0 Va5 13.Kb1 e5 14.Žb3 Vc7

15.Rd3 Žf6 16.Vh4 e:d4 17.Ž:d4 Rd7 18.f3 e5 19.Že2 Ra4 20.Žc3 Rc6 (R:B negalėjo dėl Žd5! su mato grasinimais) 21. Bhf1 Bad8 22.g4 h6 23.g5? (geriau buvo Vf2 ir po to h4!) 23...Bd4! 24.f4 h:g 25.V:g5 Bfd8 26.Bg1 Že8! 27.Bde1?! f6 28.V:c5 B:R 29.Žd5 Vf7 (juodi negali mušti žirgo!) 30. Že7+ Kh7 31.f5 g6 32.B:g6 Bd1+ 33.B:B B:B+ 34.Kc2 Ra4+? 35.b3 V:c4 36.K:B Vf1+ 37.Kd2 Vf2+ 38.Kc3 Ve8+ 39.Kb2 Vd2+ 40.Vc2 Vd4 41.Vc3 Vf2+ 42.Ka3 Rd7 43.Bg3 Vb6 44.Kb2 Vf2+ 45. Vc2+ V:V 46.K:V ir netrukus laimi.

Diagramoje padėtis po baltųjų 32. Kc2 ėjimo. Čia juodieji pasirinko negeriausią tęsinį Ra4+, stipriau buvo 34.V:c4+ ir prie progos Re4.

Geza Fuster

P. Vaitonis

CIVILINE SARGYBA patuliuoja Little Rock prie mokyklos.

Skaitykite "Aidus" 680 Bushwick Ave. Brooklyn 21, N. Y.

WANTED

Wanted Housekeeper cook to sleep in Teaneck, N. J. Call: TE 7-2005

Atsakymas smalsiam

Pamatęs ant savo kaimyno kaktos didelę žaidimą, smalsus žmogelis paklausė:
— Tavo kaktą prakirsta. Ar kas smarkiai uždavė?
— Ne.
— Kaip taip atsitiko?
— Pats sau įkandau.
— Pats sau įkandai? Ką tu čia kalbi? Kaip tu galėjai taip aukštai sau įkasti?
— Nagi, kvailiuk, užsilipau ant kėdės!

Beždžionės anūkas

Bedievis mokytojas aiškina vaikams apie evoliuciją, t.y., kaip iš nieko atsirado žemėje gyvybė ir kaip iš žemesnio gyvio išsivystė aukštesnis ir iš beždžionės pagaliau žmogus pasidarė.

Mokinys pakėlė ranką.
—Ką pasakysi, Kaziuk?
—Norėjau paklausti, pone mokytojau, ar jūsų bobutė buvo gorila ar šimpanzė?

RESTAURANT

Gripsholm Restaurant

Inc.

324 EAST 57th STREET

NEW YORK 22, N. Y.

Finest Swedish Smorgasbord Luncheon—Cocktails—Dinner

Air Cooled

PL 9-6260

Stillwell 4-5875

BANGA TELEVISION

Sav. V. ZELENIS

3423 FULTON STREET
BROOKLYN 8, N. Y.

TELEFONAS:
APplegate 7-0349

PARDUODAMA su NUOLAIDA:

- TELEVIZIJOS APARATAI,
- HI-FI FONOGRAFAI,
- IGROJIMO APARATAI (Tape Recorders),
- VOKIŠKI BEI VIETINIAI RADIJAI,
- ORO VĖSINTUVAI (air cond.) ir LANGAM VENTILIATORIAI

Taisoma Televizija, Radijas, Hi-Fi.

Darbas garantuotas, atliekamas prityrusio techniko, pripažinto RCA.

DARBO VALANDOS: Kasdien iki 7 val. vak.
Pirmadieniais iki 6 val. vak.

TALARSKI

FUNERAL HOME
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

380 MAPLE AVENUE,

HARTFORD, CONN.

Maloniai patarnauja lietuviams naujai įrūšiuose patalpose prieinama kaina

Tel. CHapel 6-1377

Republic Wine & Liquor Store

322 Union Ave. Brooklyn 11, N. Y.

Tel. EV 7-2089

SAV. M. IR J. JOKUBAICIAI

Didelis pasirinkimas įvairių vynų, degtinių, konjakų, midų šventėms bei kitoms progoms

Lietuvos Generalinio Konsulo New Yorke paieškomi asmenys

Aluzas, Antanas
Aluzas, Bronius, Konstantino sūnus
Badaras, Jonas, Zakarijaus sūn.
Balčiūnas, Andrius ("Adasius"), iš Žiezmarių val.
Baliukas, Antanas ir Juozas, Mato sūnūs
Bielevičiūtė— Malžinskienė, Ieva, iš Dybakalnio km., Marijampolės ap.
Boguckas, Charles (Bogutski), gyveno Swoyerville, prie Kingstont, Pa.
Čiapas, Antanas, gyvenęs Chicago, Ill., 4343 So. Whipple St. Dikštaitis, Jonas, Jono sūnus Gaidelienė, Juzė — Gustė, Vinco duktė ir jos vaikai
Gavėnas, Vincas, Vinco sūnus Gricius, Antanas ir Steponas, Jono sūnūs, gimę Sendvario km Saukėnų val., Šiaulių ap.
Grimelis, Pranas
Grūninas, Kazimieras, Petro sūnus, kil. iš Telsių ap., Gelindienų km.
Jonikas, Vincas, Antano sūnus, gimęs Montvydų km., Luokės val., Telsių ap.
Juočerytė — Endzelienė, Petronėlė, Antano duktė, gyveno Newark, N.J., 80 Pulaski St. Kemerienė, Genovaitė
Ketvirtis, Liudvikas
Krukonis, Rokas, iš Vilniaus Rėdyboš, Merkinės val., Druskininkų km.
Kuprienė, Ona, Anupro duktė ir Kuprys, Augustas
Latvat, George ir Meta ir vaikai, atvykę Kanadon 1951 m., gyvenę Nelson, B.C.
Lebedžiūtė — Aukščiūnienė, Ona, iš Ginčionių km., Seirijų val.
Liepikas, Kazimieras, Jurgio sūnus
Lotinskas, Vytautas, Antano sūnus

Meliulis, Jurgis ir Elzbieta Mikštas, Albonas, Antano sūn. Mumkevičienė, Ona, Antano duktė
Okanas, Jurgis, Jokūbo sūnus Pietarytė, Ieva ir Veronika, iš Triobiškių km., Marijampolės ap.
Podziukas, Vladas, Antano sūn. Radzevičius, Motiejus, Tamošiaus sūnus, iš Ragošių (Radziūčių) km., Seinų ap.
Revotas, Jonas ir Matušas, Jono sūnūs
Satkauskaitė — Grincevičienė Juzefa (Szatkowska — Grincewicz), kil. iš Lietuvos, gyveno Detroit, Mich.
Skrabulytė — Ražukienė, Ieva vyras Ražučas, Feliksas, vaikai Ona, Petras ir Vaclovas
Sprainytė — Petraitienė, Elzaliza, g. Tauragės ap., Pašešuvio km.
Staškauskas, Boleslovas, Antano sūnus, gimęs Telsių m., Luokės skersgatvis Nr. 4.
Staugaitis, Juozas, gimęs Opėrutėlių km., Vilkaviškio ap.
Strižauskas, Jurgis, Jurgio sūn. Vaitulionis Vincas
Varnauskas, Petras, Jono sūnus gimęs Palevėnės parap Rudiškių km.
Vinkauskas, Stasys, Juozo sūnus, g. Kaune
Žičkus, Tamošius, Vinco sūnus Židonis, Petras ir Vincas, Mykolo sūnūs
Žilytė, Irena
Žiura, Stepas ir Vincas

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsilipti:

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York 24, N.Y.

Darbininko administracijoje galima gauti

ĮVAIRIŲ DEVOCIONALIJŲ,

maldaknygių, kalėdinių atvirukų, lietuviškų plokštelių, koplytėlių ir k. Kainos įskaitytos su persiuntimu. Jei kokio norimo daikto nėra šiame sąraše, galima bus paripinti. Užsakant iš dedamo sąrašo, pakanka pažymėti kryželiu ir pasiųsti administracijai.

ROŽANČIAI

Kristaliniai, keičią spalvą, mažesni	\$ 6.00
Kristaliniai, keičią spalvą, didesni	\$ 8.00
Su Liurdo vandeniu įvairių spalvų	\$ 2.00
Erškėtmedžio su relikvijomis	\$ 1.00
Dideli juodi, įdėti į Fatimos statulėlę	\$ 2.00
Juodi rožančiai vyrams	\$ 1.00
Mėlyni Liurdo rožančiai	\$ 3.00
Perlinės imitacijos rožančiai mergaitėms	\$ 1.00
Kristaliniai (mėlyni, balti, rausvi, juodi)	\$ 2.00
Pranciškoniški 7 paslapčių rusvi	\$ 2.00

Galima gauti ir pigesnių arba brangesnių su dėžutėmis ar maišeliais rožančiam įdėti; kainuoja nuo 25 iki 50 c.

MEDALIKELIAI

Su sidabrine grandinėle (vyr., moter., mergaitėms, vaikams nuo \$ 1 iki 4	
Skapleriniai (Jėzaus Širdies, Nekaltai Pradėtosios Marijos, Marijos Nuolatinės Pagalbos, šv. Antano, šv. Pranciškaus, šv. Judo, šv. Klaros, šv. Kristoforo, Visų Šventųjų, Kudikėlio iš Pragos) pasidabruoti ir alium.	\$ 1.00
Su pasidabruota arba iš alium. grandinėle berniukams	\$ 1.00
Su kryželiu ir pasidabruota arba alium. grand. mergaitėms	\$ 1.00

KRYŽIAI

Ligonų arba Sick Call Sets	\$ 4.25
Mažesni šviesios arba tamsios spalvos	\$ 1.50, 1.75, 2.00
Vaikams mažesni, pastatomi arba pakabinami	\$ 1.00
Lietuviški liaudies meno (koplytėlės, kryželiai)	nuo \$ 2 iki 5

STATULELĖS; PAVEIKSLAI

Statulėlės Jėzaus Širdies, Marijos, Šventųjų — 8 inčių	\$ 1.50
Automobiliam magnetinės ir paprastos (Kelių Vadovės Marijos, šv. Kristoforo, šv. Antano ir k.)	\$ 1.00
Sv. Kristoforo dideli automob. modeliai	\$ 0.35
Sventi sieniniai paveikslai vaikams ir suaugusiems, 9 x 12 inč.	\$ 2.50
Liurdo vandens (už jį aukojama) buteliukai	\$ 0.75

MALDAKNYGĖS

Apsaugok Aukščiausias, mažo formato, kun. P. Kirvelaičio	\$ 1.00
Atlaidų Šaltinis, didelėm raidėm, T. Kazimiero Kapucino	\$ 3.50
Atlaidų Šaltinis, didelėm raidėm, T. Kazimiero Kapucino paauskota	\$ 4.00
Būk mums malonus, mažas lietuviškas mišiolas, kan. F. Bartkaus	\$ 2.00
Aušros Žvaigždė, jaunuolių maldos, kun. P. Kirvelaičio	\$ 1.00
Aušros Žvaigždė, jaunuolių maldos, kun. Kirvelaičio paauskotais kraštais	\$ 1.75
Aušros Žvaigždė, jaunuolių maldos, kun. P. Kirvelaičio baltais ir spalvotais viršeliais	\$ 2.50
Ramybės Šaltinis, daug įvairių maldų, prel. Pr. Juro	\$ 3.00
Sveika Marija, kun. St. Ylos	\$ 2.50
Viešpatie, išklausk mane! naujai išleista daug novėnų, sekmadienių evangelijos, kun. K. A. Matulaičio	\$ 3.00
Viešpatie, išklausk mane! naujai išleista daug novėnų, sekmadienių evang., kun. K. A. Matulaičio, paauskotais kraštais	\$ 3.50
Viešpaties Angelas, kan. A. Sabaliausko	\$ 2.50
Vardan Dievu, eiliuotos vaikams maldos, kun. St. Ylos	\$ 1.00
Garbė Dievui, Lietuvoje leista, kun. P. Dambrausko	\$ 1.00
Jėzau pas mane ateiki, leista Lietuvoje, kun. P. Kirvelaičio	\$ 0.75
Dievas su tavimi, leista Lietuvoje, kun. P. Dambrausko	\$ 0.75
St. Joseph Daily & Sanday Missals	\$ 3.00, 4.00, 6.50
Galima taip pat gauti lietuviškų plokštelių, senų ir naujų, po	\$ 1.50, \$ 3.75

Užsakant rašyti adresu:

Franciscan Fathers
Darbininkas
910 Willoughby Ave.
Brooklyn 21, N. Y.

AR JŪS NEPERMOKATE

už savo automobilio apdraudą?

Virš 21,000,000 automobilių savininkų moka daugiau, negu reikalinga.

Jei tik Jūsų vairavimo rekordas yra geras, Jūs esate kvalifikuotas:

Dideliam apdraudos sutaupymui, geresnei savo apsaugai ir greitesniam patarnavimui, reikalaujant nuostolių atlyginimo.

Kreipkitės:

ALBERT F. PETERS (PETRAUSKAS)
APDRAUDOS SPECIALISTAS

116-55 Queens Blvd. Forest Hills 75, N. Y.

Tel. VI 3-1477

NAMŲ ADRESAS

106-55 95th Street Ozone Park 17, N. Y.

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.

KABARETAS

VYT. BELECKAS, savininkas

Baras, salė vestuvėms, parengimams, susirinkimams, etc.

1883 MADISON ST.

BROOKLYN 27, N. Y.

Tel. EV 2-9586 (Prie Forest Ave. stoties) Ridgewood

NEW YORKO NAUJIENOS

Maldininkų kelionė į Liurdo Apsireiškimo bažnyčią

Sekmadienį, rugsėjo 7 d. Brooklyno lietuvių parapijos organizavo maldininkų kelionę į Liurdo Apsireiškimo bažnyčią. Lietuviai maldininkai 4 val. p.p. pripildė gražią Liurdo Apsireiškimo bažnyčią. Dalyvavo per 800 žmonių. Prel. J. Balkūnas sukalbėjo šv. Rožančių. Kun. P. Bulovas atkalbėjo Liurdo M. Marijos garbei novenos maldas lietuviškai ir angliškai. Kadangi kiekvieną sekmadienį toje bažnyčioje yra 4 val. novena anglų kalba, tai ir šiuo atveju, nors novena buvo skirta lietuviams, reikėjo ir anglų kalba novenas maldas atkalbėti. Džiugu, kai čiagimis jaunas kunigas tobulai vartoja abi kalbas. Šiose sąlygose būtų idealu, kad kiekvienas kunigas, dirbęs pastoracinį darbą lietuvių tarpe, taip gražiai vartotų abi kalbas.

Kun. L. Jankus, kuris septynis metus mokėsi Šiluvoje ir tarnavo šv. mišioms, su giliu įsijautimu pasakė pamokslą apie šv. M. Marijos Apsireiškimus Liurde ir Šiluvoje. Pagrindinė pamokslas mintis: tautos išsilaikymui yra būtina reikalinga altorius ir Dievo garbė. Be gyvo tikėjimo ir krikščioniškos dorybės dėsnių paisymo, lietuviškumo išlaikymas bus tik tuščia frazė. Pamokslininkas priminė, kad šiuo metu Liet. komunistai stengiasi visą savo pra gaistingą propagandą remti lietuviškumu, ten irgi viskas daroma lietuviškai, bet tuo pačiu tauta žudoma, vedama kieta kova prieš Dievą ir Baž. Mums čia reikia visą lietuvišybę darba grįsti gyvu tikėjimu ir vainikuoti Dievo garbe. Tik tada bus prasmingas visos lietuvišybės išlaikymo pastangos.

Palaiminimą šv. sakramentu suteikė kun. J. Aleksūnas, asistuojant kun. A. Račkauskui ir kun. B. Ramanauskui, OFM. Procesijoje visi tikintieji su žvakėmis rankose giedojo Liurdo giesmę. Prie vargonų visam giedojimui energingai vadovavo muz. Vl. Baltrušaitis. Kai vargonams gaudžiant visi susirinkusieji giedojo užbaigimo giesmę Marija, Marija, galima buvo jausti koks gyvas tikėjimas ir gili pagarba veržiasi iš tikinčiųjų širdžių Stebuklingajai Dievo Motinai.

Namų ruošai reikalinga moteris. Dėl darbo ir atlyginimo sąlygų skambinti Mrs. A. Butkus, GR 4-6349. Adresas: 546 131 St., Belle Harbor, L.I., N.Y.

J. E. vysk. V. Padolskis

rugsėjo 5 išplaukė atgal į Europą. Pakeliui sustos Liurde; kur dalyvaus Marijos akademijoje ir lietuvių maldininkų dienoje. Prieš išvykdamas, prel. J. Balkūno lydimas, apsilankė pranciškonų vienuolyne.

Kun. K. Senkus,

atvykęs iš Vokietijos, sustojo pranciškonų vienuolyne ir dalyvavo PLB seime. Jis yra muzikas, muziką studijavęs Romoje ir yra parengęs didelį lietuvišką giesmyną.

Vlado Jakubėno

muzikinė poema "Mano pasaulis" (žodžiai Putino), kuri buvo išpildyta PLB seimo koncerte, amerikiečio kompozitoriaus D. Gillis pastangomis viena muzikos leidykla išleis amerikiečių publikai. Kompozitorius Gillis yra buvęs Symphony of the Air pirmininkas. Jo garbia "Symphony 5" premjerą savo laiką dirigavo Arthuro Toscanini.

Vytautas Valiukas,

dramos aktorius, iš Chicago atvyko keletai dienų į New Yorką.

Darbininko piknikas,

įvykęs praeitą pirmadienį, rugsėjo 1 d., Jamaicae, praėjo nuotaikingai. Buvo paleista lai mėjimams 100 dovanų. Ypač visi džiaugėsi laimėję Darbininko prenumeratą.

Gilia padėką reiškiamie pikniko dovanų aukotojams, ypač Angelų Karalienės ir Apreiškimo parapijų moterims. Taip pat darbininkams, kurie taip gražiai visą dieną darbavosi. Dėkingi

Tev. Pranciškonai

MASPETH, N.Y.

Moteryų Sąjungos 30 kuopa rugpjūčio 25 d. turėjo savo metinį susirinkimą. Susirinkimą pradėjo kuopos pirm. A. Kivitiene malda. Aptarti bėgantieji reikalai ir išrinktos atstovės į Moterų Sąjungos New Yorko apskrities suvažiavimą, kuris šaukiamas spalio 12 d. Angelų Karalienės parapijos salėje.

Kuopa metinėje šventėje gegužės 25 d. užprašė šv. mišias. Nutarta paaukoti 10 dol. Maspetho V.J. Atsimainymo parapijos jubiliejaus leidiniui. Užprašytos šv. mišios kun. Pr. Bulovo intencija, jo 15 metų kunigystės sukaktuvėse.

Vaisės pas pirmininkę

Darbo dienoje, rugsėjo 1 mūsų pirmininkė A. Kivitiene pakvietė visas kuopos nares į savo namus. Nuvykusios radome gražiai paruoštus stalus vaisėms su skaniais valgiais ir lengvais gėrimais. Ilgą popietę praleidome labai linksmi ir labai patenkintos bei dėkingos mūsų pirmininkei skirstėmė namo.

O. Petr.

Liet. Rašytojų Draugijos

valdyba, iki šiol buvusi Chicagoje, dabar dviem metams perkeliama į New Yorką. Draugija pravedė balsavimus ir išrinko kandidatus į valdybą. Išrinktieji kandidatai rugsėjo 6 posėdžiavo ir pasiskirstė pareigomis: Draugijos pirmininkas— Juozas Tysliava; I vicepirmininkas lietuviškiems reikalams — Pranas Naujokaitis, II vicepirmininkas santykiams su kitų tautų rašytojais palaikyti — Algis Landsbergis, sekretorius Paulius Jurkus, išdinininkas — Stepas Zobarskas; valdybos nariai — Leonardas Žitkevičius ir Kotryna Grigaitytė — Graudienė.

Naujoji valdyba numatė spalio 25 sušaukti New Yorko rašytojų suvažiavimą, kuriame senasis pirmininkas Ben. Babrauskas perduos valdybą. Tą pačią dieną numatomas ir literatūros vakaras.

Lituanus žurnalas

šių savaitę baigiamas spausdinti. Numeris iliustruotas dail. V. K. Jonyno kūrinių pavyzdžiais.

Kennebunkportą

pirmoji maldininkų kelionė išvyksta rugsėjo 13. Keliautojai renkasi prie pranciškonų vienuolyne, 680 Bushwick Ave., kur 6:30 v.v. bus atlaikytos mišios dalyvių intencija. Po mišių tuoj išvažiuoja ir sustoja prie Apreiškimo parapijos bažnyčios. Jau užsakyti du patogūs autobusai, kuriuos lydės pranciškonai. Pirmą buvo tik vienas autobusas, bet maldininkų atsiradus daugiau, paimtas ir kitas, kuriam dabar dar trūksta apie 15 asmenų. Todėl kviečiame tuojau registruotis pas: Phyllis Strolią, Mrs. Kaseta, Urbonavičienę, Panetauskienę ir Darbininko adm. tel. GL 2-6916 arba vakarais —GL 57068.

Elizabeth, N.J.

šv. Petro bažnyčioje visą savaitę vyksta Šiluvos atleidai, kuriems vadovauja Tėv. K. Zvirblis, OP. Kasdien laikomos mišios prieš Šiluvos altoriaus.

MARIJOS APREIŠKIMO

Liurdo 100 metų sukakties proga iš Brooklyno, Patersono, Elizabeth, Lindeho, Newarko, Bayonnes, Kearny —Harrison ir apylinkių lietuvių kviečiame prisidėti prie maldingos kelionės į Liurdo šventovę Kennebunkporte, Maine. Šiai šventovei šiais metais šv. Tėvas yra davęs ypatingus atlaikus, kurie gaunami Pranciškonų. Į ten negalint nukeliauti, naudokitės šia poga, įgykite visuotinus atlaikus, teikiamus mūsų Liurdo grotai Kennebunkporte, Maine.

Pirmoji kelionė iš Brooklyno, N.Y., ir apylinkės bus rugsėjo 13. Autobusas išeina 6:30 v. r. nuo Tėvų pranciškonų vienuolyne, 680 Bushwick Ave., sustoja prie Apreiškimo bažnyčios 7 v.

Antroji kelionė iš New Jersey lietuviškų kolonijų bus spalio 4 d. Autobusas išeina 7 v. r. nuo lietuviškų bažnyčių. Kelionės trunka dvi dienas, šeštadienio rytą išvyksta, gi sekmadienio vakare grąžtama. Kelionės išlaidos 15 dol., įskaitant nakvynę, vakarienę ir pusryčius Kennebunkporte, Maine, vienuolyne.

Bilietai autobusu platinami Darbininko administracijoje 910 Willoughby Ave. Tel. GL 2-6916, vakarais GL 5-7068; pas Mrs. Kašetienę, Mrs. Urbonavičienę, Phyllis Strolią ir kit. vietose.

New Jersey apylinkėse: Mrs. A. Aitūtis, 19 W. 19th St., Linden, N.J., Tel. HU 6-9213 Mrs. M. Kohanski, 215 No. 4th St., Harrison, N. J., Tel. HU 5-6797. Miss M. Nakrosis, 91 Warwick St., Newark, N.J. Mrs. B. Barnet, 139 Ripley Pl., Elizabeth, N.J. Mrs. M. Saulys, 420 12th Ave. Paterson, N.J., Tel. LA 5-9526; vakare

ROSE MARIE GEMMA, iš Lynn, Mass., užpuolė paauglės mergaitės ir prieš pat vestuves nukirpo jai plaukus ir istepė juos sakais.

BOSTONO ŽINIOS

Bostono lituanistinė šeštadienio mokykla pradeda mokslo metus rugsėjo 13 d. 9 val. pamaldomis. Po pamaldų mokiniams renkasi į klases registracijai ir pataisų azgamams.

Per televiziją

rugpjūčio 29 d. vakaro programoje rodė, kaip šv. Petro lietuvių parapijos orkestro (beno) nariai Bostono geležinkelio stotyje lipa į vagonus vykti į legionierių suvažiavimą Chicagoje. Tik užmiršta pranešti, kad tai lietuvių orkestras. Vietinis amerikinis laikraštis išsidėjo orkestro paveikslą, bet ir čia išvengta pažymėti, kad tai lietuvių orkestras.

Ona Adomaitienė,

senesniosios kartos ateivė našlė, išteikėjo už Antano Zimkio ir iš Bostono išsikėlė gyventi į Nantasket Beach, Hull, Mass.

Skautai

sugrįžo iš savo tautinės stovyklos prie Detroito pilni energijos ir tvirto pasiryžimo kalbėti lietuviškai.

Pranas Lingys,

ramaus būdo, susipratęs senesniosios kartos lietuvis apie 70 metų amžiaus, bet dar dirba. Jis nepraleidžia nei vienos katalikų rengiamos gegužinės ar pikniko ir dažniausiai pats pirmasis nusiperka bilietus.

Pranas ir Monika Lambertai East Broadway iš senosios kartos lietuvių Treinavičiaus nuspirko trijų aukštų namą. Čia M. Lambertienė ruošiasi atsidaryti moterų puošmeninė įmonę (saloną), o P. Lambertas greitimame name turi nekilnojamo turto ir draudimo įstaigą.

Alfonsas Baika,

perėitą pavasarį baigęs šv. Petro lietuvių parapijos mokyklą, dalyvauja O. Ivaškienės tautinių šokių grupėje, kaip akordeonistas; buvo sunkiai susirgęs, bet po savaitės grįžo iš ligoninės ir baigia sveikti namuose. Jis gražiai kalba lietuviškai ir ruošiasi lankyti lituanistinę mokyklą. Jo tėvas, naujosios kartos ateivis, dalyvauja PLB, ALRK Susivienijimo, Balfio, Alto, šv. Jono pašalpinės draugijos veikloje.

Vaginėja automobilis

Policija dažnai randa pavogtus automobilius užkietus tolimose miesto užkampiuose. Mat, vagių jais važinėjama tol, kol pritrūksta benzino, o paskui paliekama. Pasitaiko nemaža ir automobilių padėgimų, net dienos metu. Policija ir gaisrininkai turi daug vargo su neklauždomais vaikėzais.

Baltic Realty

Kalvaitis ir Stelmokas Real Estate ir Insurance Brokers, 389 West Broadway, So. Boston, jau kuris laikas sėkmingai

veikia. Neseniai dr. Br. Kalvaitis dar gavo ir Notary Public (notaro teise). Apie šią įstaigą paskutiniu metu pradėjo gausiai spiestis lietuvių.

Nedarbas didėja

Vis pasitaiko iš darbo naujų atleidimų. Sugrįžti nedaug kam pavyksta. Kiti darbininkai apsisprendžia išvykti iš Bostono kartu su keliama fabriku, kad tik nenustotų darbo.

Mokslo metai šv. Petro par. mokykloje

prasidėjo rugsėjo 4. Gražiai atrodo mokinių uniformos — baltos bliuskelės ir mėlyni sijonukai mergaitėms, balti marškinukai ir mėlynos kelnaitės berniukams. Krūtinėje išsiūta "St. Peter". Projektuojama dar pridėti lietuvių ženklą Vyty, kad visi suprastų, jog čia lietuviškai.

Danielius ir Jadvyga Averkos su dūkrele Aldona lankėsi Bostone pas savo brolių Praną Averką, ta proga aplankė ir kitus savo pažįstamus. D. Averka yra buvęs New Yorko ejužio "Amerikos" liakraščio administratorius. Jų duktė Aldona, nors ir čia gimusi ir su vietiniu jaunimu augusi ir bendravusi, kalba labai gražiai lietuviškai

Darbo dienos

savitgalėje Bostonas buvo gerokai ištuštėjęs, nes dauguma pasinaudojo gražiu oru ir išvažinėjo į užmiestį esančias vasarvietes.

M. Kavaliauskas

atidarė naują siuntinių siuntimo įstaigą į Lietuvą, 300 W. Fourth St., 'D' St. kampe, Iz. Meilūno namuose.

Keturi vienuolynai aplink Bostoną

Aplink Bostoną yra keturi lietuvių vienuolynai: Marijonų

Stephen Bredes Jr.

ADVOKATAS
37 Sheridan Ave.
Brooklyn 8, N. N.
Tel. APllegate 7-7083

Mūsų specialybė yra visi namų pataisymo darbai nuo rūšio iki stogo

Alum. apvadai	Insuliacija	Stogo dengimas
Alum. durys	Izoliacija	Stogo langai
Alum. langai	Kitavimas	Stucco darbai
Antlangės	Laiptai	Sąligatviai
Apmušalai	Langai	Saldymas
Atnaujinimai	Mūrijimas	Sildymas
Atsarginiai laiptai	Namo apmušimai	Takai
Atspara vandeniui	Nitavimas	Turėklai
Atspara vėjui	Pagražinimas	Tvoros
Cemento darbai	Pakopos	Vaidiniai langai
Celotex lubos	Palėpės	Vamzdžiai
Dažymas	Pamatai	Valymas garu
Dekoravimas	Pastogės	Verandos
Elektros laidai	Perkeitimai	Virtuvės
Gaisro apsauga	Plytelių darbai	Vonios
Garažas	Prakasimai	Venec. užuolaidos
Grindys	Priangiai	Žibalo krosnis
Jakmenijimas	Priestatai	

Teiraulitės nemokamo darbų įvertinimo! Dirba įgudę darbininkai Nereikalaujame įmokėjimų • Lengvos išsimokėjimo sąlygos • Ligi 84 mėnesių Kreipkitės į ANTANĄ Evergreen 8-6781

— Marijanapoly, Conn., Pranciškonų —Kennebunkport, Me. Nukryžiuotojo Jėzaus Seserų — Brockton, Mass., Nekalto Prasišėjimo seserų Putnam, Conn.

Vienuolynų parengimai, šventės ar piknikai bostoniškų labai gausiai lankomi. Beveik visuose aplink Bostoną esančiuose lietuvių parapijose prie mokyklų dirba lietuviškos seselės, o vienuoliai tėvai pagalbei parapijų kunigams pastoraciniam darbe.

Nesuvaldomi vaikėzai Bostone

Nesuvaldomi ir, tiesą pasakius, nevaldomi gatvės ir mokykliniai vaikai ar pusberniokai. Žmonės nedrįsta ir bijo jų užkabinti. Net dieną buvo toks Bostone atsitikimas.

Vieną jaunimo susibūrimo įstaigą per akis dienos vidury neklaužados vis erzindavo, ar ką jį svaidydavo. Amerika pilna vaikiškų puštalių. Tai mokyklinio amžiaus berniukas, ginkluotas tokiu puštaliu, ėmęs apgynę tą įstaigą: pro savo virtuvės langą iš antro aukšto nutaikęs vienam iš neklaužadų kojon šratų įvarė. Padaužoms pasiskundus, atskubėjo koks civilis, ir ėmė savininką barti, kam tas savo vaiko nesuvaldė. "Jei policija nepriveikia neklaužadų, aš pats, matai tvarkau, — atsakė jam savininkas, — gindamas savo beniuoką. "Aš kaip tik esu policininkas, ir tas kojon privartytų šratų vaikas yra mano", — atšovė jam vyras. — "Aha! Vadinasi, ir policininkų vaikai padaužos, tai juo blogiau! O man vistiek, nors ir paties prezidento ar gubern. būtų vaikai, jei jau jie tokie, — nusijuokė savininkas, dar pridurdamas: "Kuo tamsta pavarde, ir einame į teismą! Argi ir policininkų vaikų nebesuvaldytum?" Žmogus tuoj ėmė ramiau kalbėti, pasisakė, kad tas šratų privartytos kojos vaikas ne jo esąs, palinko į savininko pusę, iš liudininkų surašė tų padaužų pavardes ir pakietino reikalą teigiamai sutvarkyti iš to rajono galtik laikinai neklaužados ir padaužos išnyko. Žinoma, kad suters ar nakčia jų kompanija, žiūrėk, ir langus išskuls, ar gatvių lempas sudaužys.

Prieinamiausiomis kainomis su labai gerom išsimokėjimo sąlygom ir pristatymu į vietą patarnauja visiem lietuviams

BALDU KRAUTUVĖ

kurioje galima gauti visam butui moderniškiausius baldai, įvairiausios lempos, vaikam lovutės, virtuvės reikmenys ir k. Kreipkitės adresu:

ONA IVASKIENĖ LITHUANIAN FURNITURE CO. 366 West Broadway, So. Boston 27, Mass. Off. Telp. AN 8-4618 Res. AN 8-5961

Stephen Bredes Jr. ADVOKATAS 37 Sheridan Ave. Brooklyn 8, N. N. Tel. APllegate 7-7083

Matthew P. Ballas (BIELIAUSKAS) FURNERAL HOME M. P. BALLAS—Direktorius ALB. BALTRONAS-BALTON Reikalų Vedėjas 660 Grand Street Brooklyn, N. Y. NOTARY PUBLIC

Joseph Garszva GRABORIUS BALSAMUOTOJAS 231 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

J. B. Shalins-Šalinskas Laidotuvių Direktorius 84-02 JAMAICA AVE. (prie Forest Parkway Station) Woodhaven, N. Y. Suteikiam garbingas laidotuves. Kopyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventilacija Tel. Virginia 7-4499

William J. Drake-Dragūnas LIETUVIS ADVOKATAS Telefonas Jamaica 6-7272

LIETUVOS ATSIMINIMŲ RADIO VAJANDA JAU 16 TUS MEJUS SKRIEJA PAS KIEKVIENĄ LIETUVĮ DIDŽIOJO NEW-YORKO N. J. IR CONN. APYLINKĖJE KURIS IEŠKO ATSIGAIVINIMO LIETUVIŠKAME ŽODYJE IR DAINOJE. DABAR NAUJU LAIKU ŠEŠTADIENIAIS NUO 4:00 IKI 5:00 VAL. STOTIS WEVD (1330 KIL. IR 9% MEG. EM) DIREKTORIUS - JOKŪBAS J. 1261 WHITE ST. HILLSIDE N.J. WA 6-3325